

EURAN YLEISKAAVA- ALUEEN LUONTOSELVITYS

LUONTOPEILI 2013

Sisällysluettelo

1. JOHDANTO.....	5
2. TYÖN TOTEUTUS	5
2.1. Aiempien havaintotietojen kokoaminen.....	5
2.2. Kartoitusten toteutus.....	6
3. SELVITYKSEN LÄHTÖTIEDOT.....	7
3.1. Luonnonsuojelualueet	7
3.1.1. Tapola.....	7
3.1.2. Lohiluoma	7
3.1.3. Vahenoja.....	7
3.1.4. Metsola I	7
3.2. Natura 2000-alueet	8
3.2.1. Harolanlahti.....	8
3.2.2. Pyhäjärvi.....	8
3.3. Maakuntaliiton luontotiedot.....	9
3.4. ELY -keskuksen luontotiedot.....	9
3.5. Kaavojen luontoselvitykset.....	9
3.6. Muut luontoselvitykset.....	10
3.7. Muut lajihavainnot.....	12
4. KASVILLISUUS	12
4.1. Huomionarvoiset lehdot	12
4.1.1. Pyhäjärvi-instituutin länsipuolen lehto	12
4.1.2. Lohiluoman länsirannan lehto	13
4.1.3. Juudaanmäen lehdot	13
4.1.4. Pähkinistöntien alkupään lehdot	14
4.1.5. Linnavuoren itäosan lehdot	15
4.1.6. Vohlasen lehdot.....	15
4.1.7. Ämmälammen laskupuron lehto	15
4.1.8. Myllysilan lehto	15
4.1.9. Sepäntien pohjoispuolen lehto	16
4.1.10. Vesitorninmäen lehdot	16
4.1.11. Ruonojan varren lehdot.....	16
4.1.12. Fankkeen alueen lehto.....	17
4.1.13. Kauttuanmetsän lehdot.....	17
4.1.14. Kiperin saniaislehto.....	18
4.1.15. Kiperin kaava-alueen lehto	18
4.1.16. Juhaniston-Harvasen alueen lehdot	18
4.1.17. Myllyojanlahden lehdot.....	19
4.1.18. Hiittenkarin lehto	19
4.2. Huomionarvoiset korvet ja luhdat.....	19
4.2.1. Linnavuoren eteläpuolen korpi	19
4.2.2. Kiperin saniaislehtokorpi	19
4.2.3. Vahenkylän puronvarsikorpi	20
4.2.4. Harvasen korpi.....	20
4.2.5. Linnavuoren lounaispuolen luhta	20
4.2.6. Ammejärven luhta-alue	20
4.2.7. Peiniemen lounaispuolen metsäluhdat	21
4.2.8. Harolan länsipuolen kausikostea luhta.....	21
4.3. Huomionarvoiset luonnontilaiset metsät.....	21

4.3.1. Metsolan METSO-kohde.....	22
4.3.2. Kauttuanmetsän muut arvometsät	22
4.3.3. Junnilan luoteispuolen metsä	22
4.3.4. Ämmälammin luoteispuolen metsäalue	23
4.3.5. Kananahon itäpuolen metsä	23
4.3.6. Kaatopaikan itäpuolen kuusikko	23
4.4. Huomionarvoiset kedot ja niityt.....	24
4.4.1. Museomäen kallioketo	24
4.4.2. Harvasen tienvarsikedot.....	24
4.4.3. Fankkeen tienvarsikedot	24
4.4.4. Vesitorinmäen keto	25
4.4.5. Kärjäjämen rinneniiitty.....	25
4.4.6. Hyväsuon luoteispuolen niitty	25
4.4.7. Kauttuan aseman radanvarsiniityt	26
4.4.8. Lohiluomantien luoteispuolen niitty	26
4.4.9. Linnavuoren niitty	26
4.5. Maatalousalueiden LUMO-kohteet.....	26
4.5.1. Torkkisen metsäsaareke.....	26
4.5.2. Ruukinpuiston niitty	27
4.5.3. Kärmemäen reunavyöhyke	27
4.5.4. Kesäteatterin ja Linnavuoren reunavyöhyke	27
4.5.5. Eurajoen eteläpuolen LUMO-kohde	27
4.6. Muut huomionarvoiset kasvilajikohteet.....	27
5. LUONTOTYYYPIT	28
5.1. Luonnonsuojelulain luontotyytit.....	28
5.2. Metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt.....	28
5.3. Vesilain vesiluontotyytit sekä luonnontilaiset purot	29
5.4. Uhanalaiset luontotyytit	29
6. ELÄIMISTÖ.....	30
6.1. Liito-orava.....	30
6.1.1. Kiperin metsäalue	30
6.1.2. Ruonojan metsät	31
6.1.3. Lohiluoma-Rannankulma	31
6.1.4. Maasillan alueen metsät	31
6.1.5. Pyhäjärvi-instituutin ranta	31
6.1.6. Fankkeen metsä	31
6.1.7. Ämmälammen ympäristön metsät	32
6.1.8. Linnavuoren alue	32
6.1.9. Harolan eteläpuolen metsä	32
6.2. Lepakot.....	32
6.2.1. Kiperin ranta-alue	32
6.2.2. Ruonojan puronvarsi	33
6.2.3. Kauttuanmetsän puronvarsi	33
6.2.4. Muut mahdolliset lepakkoalueet	33
6.3. Muille tiukasti suojeltaville lajeille soveltuvat elinympäristöt	34
6.4. Linnusto.....	34
6.3.1. Eurajoki.....	34
6.3.2. Pyhäjärvi-instituutin länsipuolen lehto.....	35
6.3.3. Ämmälammen laskupuron lehto	35
6.3.4. Muut uhanalaisten lintujen havaintopaikat	35

7. ARVOKKAAT LUONTOKOhteet.....	35
7.1. Kansainvälisesti arvokkaat kohteet.....	36
7.1.1. Harolanlahti ja Pyhäjärvi	36
7.2. Valtakunnallisesti arvokkaat kohteet.....	36
7.2.1. Suippusammakonsammalen kasvupaikka.....	36
7.2.2. Myllysilän lehto	36
7.2.3. Pyhäjärvi-instituutin länsipuolen lehto	37
7.2.4. Lohiluoman länsirannan lehdot	37
7.2.5. Juudaanmäki.....	37
7.2.6. Pähkinistöntien alkupään lehdot	37
7.3. Maakunnallisesti arvokkaat kohteet.....	38
7.3.1. Kiperin metsäalue ja saniaislehtokorpi	38
7.3.2. Ruonoja ja sen lähimetsät.....	38
7.3.3. Metsolan luonnonsuojelualue	38
7.3.4. Käräjämäki.....	38
7.3.5. Harvasen tienvarsi	39
7.3.6. Linnavuoren alue ja eteläpuolen korpi	39
7.3.7. Vohlasen lehdot.....	39
7.3.8. Ämmälammen laskupuron lehto	39
7.3.9. Sepäntien pohjoispuolen rinnelehto.....	40
7.3.10. Vesitorninmäki	40
7.3.11. Peiniemen lounaispuolen metsäluhdat	40
7.3.12. Hiittenkarin lehto	40
7.3.13. Kolakoskenlahden hiekkaranta	40
7.4. Paikallisesti arvokkaat kohteet.....	41
7.4.1. Eurajoki.....	41
7.4.2. Vahenkylän puronvarsi.....	41
7.4.3. Kauttuanmetsän alue	41
7.4.4. Kiperin lehdot	41
7.4.5. Myllyojanlahden lehdot	41
7.4.6. Junnilan lähiympäristö	42
7.4.7. Ämmälammen luoteispuolen metsä	42
7.4.8. Kananalhön itäpuolen metsä	42
7.4.9. Kaatopaikan itäpuolen kuusikko.....	42
7.4.10. Fankkeen alueen tienvarsiketo ja lehto	42
7.4.11. Hyväsuon luoteispuolen niitty	42
7.4.12. Lohiluomantien luoteispuolen niitty	43
7.5. Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet.....	43
8. SUOSITUKSET MAANKÄYTÖLLE.....	43
9. LÄHTEITÄ.....	44

1. JOHDANTO

Euran kunnan tekniset palvelut tilasi Luontopeililtä maaliskuussa 2013 Euran kunnan osayleiskaava-alueen luontoselvityksen. Osayleiskaava-alue on kooltaan noin 48 km².

Luontoselvityksen tavoitteena oli löytää selvitysalueelta kasvillisuudeltaan ja eläimistöltään arvokkaat alueet sekä muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat elinympäristöt, jotta ne voidaan huomioida osayleiskaavan laadinnassa ja muussa selvitysalueen maankäytön suunnittelussa.

Luontoselvitystä laadittaessa on huomioitu mm. luontoselvityksiin, direktiivilajeihin ja luontovaikutuksiin liittyviä ohjeistuksia (Söderman 2003, Huttunen & Pahtamaa 2002, Sierla ym. 2004).

2. TYÖN TOTEUTUS

2.1. Aiempien havaintotietojen kokoaminen

Arvokkaiden luontokohteiden selvittäminen aloitettiin kokoamalla olemassa olevaa luontotietoa alueesta sekä perehtymällä peruskarttoihin, ilmapäiviin, maa- ja kallioperäkarttoihin. Maanmittauslaitoksen ilmaisista aineistoista haettiin käyttöön alueen peruskartat ja GTK:n nettisivuilta maaperäkartat. Myös kansalaisen karttapaikkaa hyödynnettiin etenkin ilmapäivien osalta.

Euran kunnalta saatiin työtä varten käyttöön alueen asemakaavoihin liittyviä luontoselvityksiä, kunnan METSO -ohjelmaan liittyvä raportti, Eurajokivarren luontoselvitys, Harolan lehtojen luontoselvitys sekä Harvasen ja Ruukinpuiston perhosselvitys. Varsinais-Suomen ELY-keskuksesta saatiin tietoja alueella havaituista uhanalaisista lajeista ja nettisivuilta muutamia julkaisuja. Satakuntaliitosta saatiin Satakunnan luonnonsuojeluselivityksen Euran tietolomakkeet ja nettisivuilta hyödynnettiin maakuntakaavan aineistoja.

Paikallisten luontoharrastajien havaintotietoja koottiin Helsingin yliopiston luonnontieteellisen keskusmuseon ylläpitämästä Hatikka- tietojärjestelmästä sekä BirdLife Suomen ylläpitämästä Tiira- tietojärjestelmästä. Lisäksi havaintotietoja saatiin suoraan paikallisilta luontoharrastajilta Päivi Sandelinilta, Jorma Hinkkaselta ja Tuomo Hurmeelta.

Luontokartoituksesta oli lehtijuttu Ala-Satakunta -lehdessä 6.6.2013. Siinä kerrottiin kartoitusten aloittamisesta ja annettiin yhteystiedot, johon sai ilmoittaa havaintotietoja ja vinkkejä arvokkaista luontokohteista. Yhteydenottoja tuli kaksi; toinen Harolan ja toinen Harvasen alueesta.

2.2. Kartoitusten toteutus

Koottuja tietoja täydennettiin maastokartoituksilla touko-syyskuussa 2013. Kartoitukset kohdistettiin erityisesti alueille, jotka vaikuttivat koottujen taustatietojen sekä karttojen ja ilmakuvioiden perusteella potentiaalisilta luontokohteilta ja joista ei ollut aiempia luontotietoja. Myös osa tiedossa olevista arvokkaista luontokohteista käytiin tarkastamassa.

Kasvillisuutta ja luontotyyppejä inventoitiin touko-syyskuussa. Arvokkailta alueilta kirjattiin ylös kasvillisuustyyppi, puustorakenne sekä tyypillinen ja erityinen kasvilajisto. Luontotyyppien osalta arvioitiin myös edustavuutta ja luonnontilaa. Luontotyypeistä erityistä huomiota kiinnitettiin luonnonsuojelulain mukaisiin suojeltaviin luontotyyppisiin, vesilain mukaisiin suojeltaviin vesi-luontotyyppisiin, metsälain mukaisiin erityisen tärkeisiin elinympäristöihin ja valtakunnallisesti uhanalaisimmiksi luokiteltuihin luontotyyppisiin.

Liito-oravan esiintymistä alueella selvitettiin etsimällä lajin jätöksiä puiden tyviltä potentiaalisiksi elinympäristöiksi arvioiduilta metsäalueilta touko-kesäkuussa. Liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi määritettiin kaikki kolopuut, joiden tyviltä papanoita havaittiin. Myös kookkaat suojaisat kuuset, joiden tyvellä oli liito-oravan jätöksiä luokiteltiin lisääntymis- tai levähdyspaikaksi. Muut havaintopaikat luokiteltiin mm. puulajin, jätösten määrän ja lisääntymispaikan etäisyyden perusteella ruokailupaikoiksi tai kulkureiteiksi. Lisääntymis- ja levähdyspaikoista määritettiin koordinaatit GPS-laitteella.

Selvitysalueen linnustoa kartoitettiin toukokuun alusta kesäkuun puoliväliin saakka. Erityistä huomiota kiinnitettiin uhanalaisiin lintulajeihin sekä elinympäristöihin, joissa lintulajisto oli monipuolista.

Muita lajistohavaintoja kirjattiin ylös muiden em. kartoitusten yhteydessä. Selvitystyö ei sisältänyt tarjouspyynnön mukaisesti viitasammakon, lepakoiden, hyönteisten tai muiden erityisiä inventointimenetelmiä vaativien lajien kartoituksia, mutta näille lajeille ominaisia elinympäristöjä pyrittiin huomioimaan maastokartoitusten yhteydessä.

Liito-orava- ja linnustokartoitukset toteutti pääsääntöisesti luontokartoittaja Vesa Salonen. Kasvillisuutta, luontotyyppejä ja muuta lajistoa kartoittivat biologi Marja-Liisa Pitkänen ja Vesa Salonen. Maastotöihin ja raportointiin käytettiin aikaa yhteensä noin 300 tuntia.

3. SELVITYKSEN LÄHTÖTIEDOT

3.1. Luonnonsuojelualueet

3.1.1. Tapola

Pyhäjärvellä sijaitseva Tapolan luonnonsuojelualue on perustettu vuonna 2011. Se on kooltaan 112 ha, josta vesialueen osuus on 110,8 ha. Se sisältyy osittain Harolanlahden ja Pyhäjärven Natura 2000-alueisiin. Tapola on yksityisomistuksessa ja siihen kuuluu reilun hehtaarin kokoinen lehtipuustoa kasvava Uuniluoto. Uuniluodossa on kielletty metsänhakkuu sekä mählynousu 15.4.-15.7. välisenä aikana. (PYH 2013).

3.1.2. Lohiluoma

Euran kunnan omistuksessa oleva Lohiluoman luonnonsuojelualue on perustettu vuonna 1982. Se on kooltaan 2,6 ha. Alueen eteläosassa on kapea mäntyä kasvava harju Hiittenkari ja pohjoisosassa Luvalahden rannalla järeää koivua kasvava alue. (PYH 2013).

3.1.3. Vahenoja

Euran kunnan omistuksessa oleva Vahenojan luonnonsuojelualue on perustettu vuonna 1982. Se on kooltaan 0,3 ha. Alueella esiintyy puronvarsi-
korpea. (PYH 2013).

3.1.4. Metsola I

Metsolan luonnonsuojelualue on perustettu vuonna 1982 ja se on kooltaan 18 ha. Alueella esiintyy vanhaa metsää, rehevää lehtomaista kangasta, lehtokorpea ja saniaiskorpea. Alue on hakkaamatonta samanikäistä kuusikkoa, jossa esiintyy vähän lahoppuustoa. Alueen läpi virtaa puro, joka on palaamassa luonnontilaan. (SL 2013). Eläimistöön kuuluu mm. valkohäntäpeura (alueen opastaulu). Metsolan luonnonsuojelualueen kuusikko on lähellä luonnonmetsän tilaa. Alueella esiintyviä lehtolajeja ovat mm. koiranheisi, lehtokuusama, mustaherukka, lehtopähkämö, metsäkastikka, velholehti, suokelto, kotkansiipi, lehtotähtimö, tesma ja mustakonnanmarja. (Hakila 2000).

3.2. Natura 2000-alueet

3.2.1. Harolanlahti

Harolanlahden Natura 2000-alue kuuluu kokonaisuudessaan selvitys-alueeseen. Se sisältää Pyhäjärven pohjoisosan lahden (Harolanlahti) sekä rannoilla sijaitsevia lehtoja ja metsäluhtia. Myös Hiitteenkarin harjuniemi kuuluu alueeseen. Harolan metsäalueet ovat valtakunnallisesti vaarantuneen *liito-oravan* elinympäristöä. (ELY 2013/1). Natura 2000-alueella esiintyy myös vanhaa metsää sekä ojittamaton isovarpuräme ja korpi (MH 2002).

Harolanlahdella kasvavia huomionarvoisia vesikasveja ovat isohierakka ja uposvesitähti. Harolanlahden linnusto on runsas ja edustava. Lahden vesi- ja rantalinnuista kuikka, kalatiira, luhtahuitti, kurki ja ruskosuohaukka ovat lintudirektiivin lajeja. Muita huomionarvoisia lintulajeja ovat valtakunnallisesti vaarantuneet *punasotka* ja *tukkasotka* sekä silmälläpidettävät *tukkakoskelo*, *isokoskelo* ja *rantasipi*. (ELY 2013/1).

Natura 2000-alueen lehdolle on laadittu hoito- ja käyttösuunnitelma vuonna 2002 (MH 2002). Harolan lehdossa esiintyy sinivuokko-käenkaali -tyypin lehtoa (HeOT), puolukka-lillukka -tyypin lehtoa (VRT), käenkaali-oravanmarja -tyypin lehtoa (OMaT) ja hiirenporrasvaltaista saniaislehtoa (AthOT). (Lampo-lahti & Lampolahti 1991, MH 2002). Vaateliaista lehtokasveista tavataan metsälehmusta, pähkinäpensasta, lehtotähtimöä, imikkää, tesmayrttiä, pystykiurunkannusta, mustakonnanmarjaa ja koiranvehnää (KOM 1988). Rautakautisen asutuksen seuralaislajeista tavataan jalkasaraa, törrösaraa, mäki-kauraa ja keltamo (ELY 2013/1) sekä hakarasaraa (Uusi-Seppä 2012). Harolan lehtojen linnuista (ELY 2013/1) ovat valtakunnallisesti silmälläpidettäviä *sirittäjä*, *punavarpuinen*, *kuhankeittäjä* ja *huuhkaja* sekä lintudirektiivin lajeja harmaapäätikka, palokärki, pikkusieppo ja huuhkaja.

3.2.2. Pyhäjärvi

Selvitysalueen eteläosa kuuluu Pyhäjärven Natura 2000-alueeseen. Pyhäjärvi on kirkasvetinen ja matala järvi. Se on luokiteltu karuksi kirkasvetiseksi järveksi, joka on EU:n luontodirektiivin luontotyyppi. Pyhäjärvellä kasvaa vähäravinteisuutta indikoivia pohjalehtisiä kasveja kuten nuottaruohoa, tummalahnaruohoa, äimäruohoa ja katkeravesirikkoa. (ELY 2013/1).

Pyhäjärven Natura 2000-alueella on monipuolinen vesilinnusto, johon kuuluvat valtakunnallisesti erittäin uhanalainen *suokukko*, vaarantuneet *punasotka*, *tukkasotka* ja *selkälökki* sekä silmälläpidettävät *luhtahuitti*, *mustakurkku-uikku*, *tukkakoskelo*, *isokoskelo* ja *rantasipi*. Lintudirektiivin lajeista tavataan suokukon ja luhtahuitin lisäksi kalatiiraa, kuikkaa, laulujoutsenta, liroa, ruskosuohaukkaa, sinisuohaukkaa ja uivelo. (ELY 2013/1).

3.3. Maakuntaliiton luontotiedot

Satakunnan maakuntakaavan mukaan selvitysalueella ei sijaitse arvokkaita kallio- tai harjualueita, moreenimuodostumia eikä suojeltuja luonnonmuistomerkkejä. Sorkkisen alue (37 ha) on luokiteltu maisemallisesti arvokkaaksi peltoalueeksi. Selvitysalueella sijaitsee myös Kauttuan pohjavesialue (93 ha), joka on I luokan pohjavesialuetta eli vedenhankinnan kannalta tärkeä pohjavesialue. (SL 2013)

Satakunnan luonnonsuojeluselityksessä 1995-1998 on mukana useita kohteita selvitysalueelta: Harolan lehtoalue, Harolan lehtoaluetta ympäröivät metsät, Luvalahti-Harolanlahti, Metsolan metsäalue, puronvarsi Vahenkylässä, Vähävaheen puronvarsi, Juhanieston-Harvasen tie, Kauttuan ruukinpuisto-Linnavuori sekä Kärjämäki. (Hakila 2000).

3.4. ELY -keskuksen luontotiedot

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen uhanalaisten lajien tietojärjestelmässä on selvitysalueelta kaksi havaintoa liito-oravasta ja yksi suippusammakon-sammaleesta (ELY 2013/2). Hertta -tietojärjestelmässä on havainto valtakunnallisesti silmälläpidettävästä lepikkolaakasammaleesta (Hertta 2013).

Selvitysalue sisältyy Lounais-Suomen ympäristökeskuksen vuonna 2008 tekemään maatalousalueiden kosteikkojen ja luonnon monimuotoisuuden yleissuunnitelmaan, johon on koottu tietoa perinnebiotoopeista, metsäsaarekkeista, reunavyöhykkeistä ja muista luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävistä kohteista ja niiden hoitotarpeista. (Härjämäki ym. 2008).

3.5. Kaavojen luontoselvitykset

Euran kunta on teettänyt usealla kaavoitusalueella luontoselvityksiä. Nikkarin asemakaava-alueelta sekä Kauttuanmetsän asemakaavan muutosalueelta ei ole tiedossa erityisiä luontoarvoja (vrt. Eura 2013).

Kauttuan asemakaavan luontoselvitys

Kauttuan asemakaava-alueella on tehty luontoselvitys vuonna 2003, jolloin luonnonsuojelullisesti arvokkaiksi lehdoksi on luokiteltu Myllysilän HeOT-lehto, Juudaanmäen MeLaT-lehto ja paisterinne, voimalaitoksen läheinen MeLaT-lehto, Pähkinistöntien varren OMaT-lehto, Eurajoen luusuan eteläpuolen HeOT-lehto, Pyhäjärvi-instituutin läheinen lehto ja Eurajoen puustoiset rantavyöhykkeet. (Nuottajärvi 2003).

Kiperin asemakaavan luontoselvitys

Kiperin asemakaava-alueella on tehty luontoselvitys vuonna 2009 (Tuikka 2009), jolloin on inventoitu alueen kasvillisuus, linnusto, liito-orava ja lepakot. Liito-oravasta ei ole tehty havaintoja, mutta lepakkoja on havaittu rannan lähistöltä. Alueen linnusto on ollut melko tavanomaista. Huomionarvoisin lintulaji on ollut sirittäjä. Luontotyypeistä arvokkain on kaava-alueen keski-osassa sijaitseva tuore runsasravinteinen lehto, joka on todettu myös metsäkauriiden ja valkohäntäkauriiden elinympäristöksi sekä ilveksen kulkureitiksi.

Fankkeen asemakaavan luontoselvitys

Fankkeen asemakaava-alueella on laadittu luontoselvitys vuonna 2010 (Vahekoski 2010/1), jolloin on inventoitu alueen kasvillisuus, linnusto, liito-orava ja lepakot. Alueella on tehty havaintoja sekä liito-oravasta että lepakoista. Huomionarvoisin lintulaji on ollut pyy. Muita havaittuja eläinlajeja ovat olleet metsäkauris, kettu, orava, hirvi ja rupikonna. Alueen kasvillisuustyypeistä huomionarvoisia ovat tienvarsikedot, puro ja sen varrella oleva suurruoholehto, hiirenporras-käenkaali-lehto ja iäkäs lehtomaisen kankaan kuusikko.

Kauttuanmetsän asemakaavan luontoselvitys

Kauttuanmetsän asemakaava-alueella on tehty luontoselvitys vuonna 2010 (Vahekoski 2010/2), jolloin on inventoitu alueen kasvillisuus, linnusto, liito-orava ja lepakot. Alueelta on havaittu sekä liito-orava että lepakoita. Huomionarvoisia lintulajeja ovat olleet pyy ja sirittäjä. Muita havaittuja eläimiä ovat kettu, rusakko ja metsäkauris. Kasvillisuustyypeistä huomionarvoisia ovat vanha MT-kuusikko, keski-ikäiset kankaat, luonnontilainen puro ja sen lähiympäristössä oleva AthOT-lehto sekä OFIT-tyypin suurruoholehto.

3.6. Muut luontoselvitykset

Lehtoinventoinnit

Harolan lehdossa on tehty luontoselvitys vuonna 1996 (Lampolahti & Lampolahti 1996), jolloin on inventoitu alueen kasvillisuus, linnusto ja liito-orava. Inventoinnissa on ollut mukana myös muutama Natura 2000-alueen ulkopuolella sijaitseva lehto; Ämmälammen laskupuron lehto, Eurajoen luusuan eteläosan rantalehto ja Pähkinistöntien alkupään lehto.

Perinnemaisemaselvitykset

Satakunnan perinnemaisemaselvityksessä on löydetty vuonna 1996 neljä paikallisesti arvokasta perinnebiotooppia; Museonmäen kallioketo, Harvasen tienvarsiketo, Neitsenmäen keto ja Luistarin keto. (Jutila ym. 1996). Luistarin

keto ja Neitsenmäen keto ovat menettäneet luonnonsuojelullista merkitystään. Luistarin keto on kulttuurihistoriallisesti merkittävä kohde, mutta keto on voimakkaasti heinittynyt ja menettänyt perinnebiotooppiarvoansa lammaslaidunnuksesta huolimatta. Kasvilajistossa on havaittu vuonna 2007 mm. keltamatara, mäkitervakko ja ukonputki. Neitsenmäen kaakkoisessa moreenirinteessä sijaitseva Neitsenmäen keto on pieni ja voimakkaasti umpeenkasvanut. Kasvilajistossa on havaittu vuonna 2007 mm. ketoneilikka, keltamatara ja mäkitervakko. (Kempainen & Lehtomaa 2007).

Suoinventoinnit

GTK on tutkinut Hyväsuota ja Hevossuota. Hyväsuo on kokonaan ojitettu suo, jonka vedet kulkeutuvat suon pohjoispäästä Eurajokeen. Suon kasvillisuustyyppinä ovat tupasvilla- ja isovarpurämemuuttuma. Suolla on erittäin paksu heikosti maaton pintarahkakerros, joka soveltuu kasvuturvetuotantoon. Hyväsuota ei ole suositeltu turvetuotantoon, koska se sijaitsee asutuksen keskellä. Hevossuo on tiheästi ojitettu suo, jonka vedet laskevat oja pitkin Pyhäjärveen. Suon keskiosassa on isovarpurämemuuttumaa ja reunaosissa mustikka- ja ruohoturvekangasta ja varsinaista sararämemuuttumaa. Hevossuo soveltuu turvelajin ja maatumisasteen puolesta energiaturvetuotantoon, mutta pienen koon ja asutuksen läheisyyden vuoksi sitä ei ole suositeltu turvetuotantoon. (Toivonen 1994).

METSO -inventoinnit

Euran kunta on teettänyt METSO -ohjelman mukaisen metsien luontoinventoinnin omilla maillaan vuonna 2012 (Innofor Finland Oy 2012). Inventoinnissa on löytynyt Euran kunnan omistamilta alueilta yksi METSO -ohjelman valintakriteerit täyttävä kohde yleiskaava-alueelta. Metsola on pinta-alaltaan 4,6 ha ja se sijaitsee Euran keskustan itäpuolella.

Eurajokivarren luontoselvitykset

Eurajoen varrelta on tehty vuonna 2001 luontoselvitys, jossa on kartoitettu kasvillisuus ja linnusto (Tuominen 2001). Linnuista huomionarvoisia ovat olleet ruisräikkä ja rantasipi sekä kasvillisuustyypeistä Myllysilän länsipuolella molemmilla rannoilla esiintyvä HeOT-lehto.

Vuonna 2010 on selvitetty uudelleen joen linnustoa (Ahlman 2010) ja kasvillisuutta (Kirkkala & Ryömä 2010). Havaituista linnuista huomionarvoisia ovat rantasipi, käenpiika ja punavarpuksen sekä satakieli, pensastasku, pensassirkkalintu, kottarainen ja kultarinta. Joessa kasvavia lajeja ovat olleet mm. ahvenvita, ulpukka, uistinvita, rantapalpakko, pystykeiholehti, ratamosarpio, järvikorte, järviruoko, leveäosmankäämi, isosorsimo, rantaluikka, vesirutto, pikkulimaska ja isohierakka.

3.7. Muut lajihavainnot

Helsingin yliopiston eläinmuseon ylläpitämästä Hatikka -tietorekisteristä löytyy yksittäisiä havaintotietoja selvitysalueen lajistosta. Valtakunnallisesti silmälläpidettävää *saukkoa* on havaittu vuosina 2008-2009 Kauttuan Eurajoessa. *Liito-oravan* papanoista on havaintotieto Pyhäjärvi-instituutin rannasta vuodelta 2010. Valtakunnallisesti vaarantuneesta *koskikarasta* on havaintotietoja Kauttuasta vuosilta 2006-2008, pikkutikasta Kauttualta 2007-2008, ampuhaukasta Kauttualta 2007, lehtopöllöstä Kauttualta 2006, pyystä Kyöpelinvuorelta 2010 ja teerestä Savikosta 2009.

Birdlife Suomen ylläpitämässä kaikille avoimessa lintutietopalvelu Tiirassa on yksittäisiä havaintoja selvitysalueella havaituista lintulajeista.

4. KASVILLISUUS

Selvitysalueen metsistä suurin osa on tuoretta tai lehtomaista havupuuvaltaista kangasmetsää. Lehtoja tavataan erityisesti selvitysalueen eteläosassa. Suurin osa metsistä on talousmetsänä hoidettua. Suoalueita ja niittyjä esiintyy selvitysalueella vähäisesti. Peltojen ja asuinalueiden osuus selvitysalueella on suuri. Pyhäjärvi ja siitä laskeva Eurajoki ovat keskeinen osa selvitysalueen luontoa.

4.1. Huomionarvoiset lehdot

Arvokkaihin lehtoalueisiin on otettu mukaan lehtokokonaisuuksia, joissa voi esiintyä lehtomaista kangasmetsää (OMT), mutta joissa tavataan uhanalaisia lehtotyyppisiä kuten kuivaa keskiravinteista puolukka-lillukka-tyypin lehtoa (VRT), kuivaa runsasravinteista nuokkuhelmikkä-linnunherne-tyypin lehtoa (MeLaT), tuoretta keskiravinteista käenkaali-oravanmarja-tyypin lehtoa (OMaT), tuoretta runsasravinteista sinivuokko-käenkaali-tyypin lehtoa (HeOT), kosteaa keskiravinteista hiirenporras-käenkaali-tyypin lehtoa (AthOT) ja kosteaa runsasravinteista suurruoholehtoa.

4.1.1. Pyhäjärvi-instituutin länsipuolen lehto

Eurajoen ja Pyhäjärvi-instituutin piha-alueen välissä on rehevä lehtometsä, jossa esiintyy pääasiassa sinivuokko-käenkaali-tyypin lehtoa (HeOT), mutta myös käenkaali-oravanmarja-tyypin lehtoa (OMaT) ja pienialaisesti hiirenporras-lehtoa (AthOT) sekä luhtalaikkuja, joissa kasvaa mm. terttualpia, rentukkaa ja kurjenmiekkää. Lehdon puustossa on kookkaita kuusia, mäntyjä ja lehtipuita. Tavanomaisten puulajien lisäksi esiintyy vaahteraa ja saarnea. Lehdossa on kolopuita ja maapuita. Lehtopensaista tavataan pähkinäpensasta, koiranheisiä, lehtokuusamaa ja taikinamarjaa. Lehtokasveista

esiintyy puna-ailakkia, tesmaa, mustakonnanmarjaa, lehtopalsamia, velho-lehteä, tesmayrttiä, valkovuokkoa, letohorsmaa, sudenmarjaa, nuokku-helmikkää, lehtonurmikkaa ja sinivuokkoa. Muita lajeja ovat mm. käenkaali, metsäalvejuuri, metsätähti, oravanmarja, metsäimarre, koiranputki, riidenlieko, suo-orvokki, ahomansikka, salokeltano, karhunputki ja mustikka. Alueelta on löydetty aiemmin myös Satakunnassa harvinaista keltavuokkoa instituutin parkkipaikan ja tien välissä olevasta istutusmänniköstä (Lampolahti 1996).

4.1.2. Lohiluoman länsirannan lehto

Lohiluoman länsirannalla Pyhäjärvi-instituuttia vastapäätä on lehtoalue, jossa tavataan sinivuokko-käenkaali-tyypin lehtoa (HeOT), puolukka-lillukka-tyypin lehtoa (VRT) ja suurruoholehtoa.

HeOT-lehdon puustossa on isoja kuusia, haapoja ja mäntyjä sekä metsälehmusta, raitaa, tuomea ja koivua. Pensaskerroksessa esiintyy taikinamarjaa, pähkinäpensasta, lehtokuusamaa, punaherukkaa, koiranheisiä ja vadelmaa. Aluskasvillisuuden lajeja ovat käenkaali, valkovuokko, kielo, nuokkuhelmikkä, sinivuokko, metsäimarre, metsäalvejuuri, lehto-orvokki, metsäorvokki, lillukka, oravanmarja, sudenmarja, ojakellukka, kyläkellukka, metsäkurjenpolvi, metsäimarre, kevätlehtoleinikki, kevätlinnunherne, punaailakki, aitovirna ja tesma.

VRT-lehdon puusto koostuu metsälehmuksesta, männystä, kuusesta, haavasta ja koivuista. Pensaskerroksessa esiintyy mm. pähkinäpensasta, taikinamarjaa ja koiranheisiä. Aluskasvillisuuden lajeja ovat lillukka, nuokkuhelmikkä, sinivuokko, lehto-orvokki, kallioimarre, kielo, metsäkastikka, ahomansikka, sananjalka, metsäkurjenpolvi, aitovirna, valkovuokko, kevätlinnunherne, metsämitikka, nurmitädyke ja ahomatara.

Suurruoholehto on pienialainen. Tervaleppä on runsas lehdon itäosassa. Puustossa tavataan myös mm. harmaaleppää ja tuomea. Pensaskerroksessa esiintyy taikinamarjaa, lehtokuusamaa, koiranheisiä, punaherukkaa ja mustaherukkaa. Aluskasvillisuuden lajeja ovat mm. vuohenputki, rentukka, hiirenporras, karhunputki, mesiangervo, puna-ailakki, lehtopalsami ja ojakellukka.

4.1.3. Juudaanmäen lehdot

Juudaanmäen eteläosassa esiintyy puolukka-lillukka-tyypin lehtoa (VRT) ja länsirinteessä nuokkuhelmikkä-linnunherne-tyypin lehtoa (MeLaT). Juudaanmäellä esiintyy myös lehtomaista kangasta (OMT) ja lakialueilla pienialaisesti kuivahkoa kangasta (VT).

VRT-lehdon ylispuustoa hallitsee mänty. Aluspuustossa kasvaa melko runsaasti nuoria tammia. Pensaskerroksessa esiintyy runsaasti katajaa sekä mm. vaahteran ja pähkinäpensaalla taimia, lehtokuusamaa ja taikinamarjaa. Aluskasvillisuutta hallitsevat heinät, erityisesti metsäkastikka on runsas. Muita

lajeja ovat sinivuokko, valkovuokko, mustikka, puolukka, ahomansikka, ahomatar, kielo, kallioimarre, hiirenvirna, salokeltano, kurjenkello, nuokkuhelimikkä, särmäkuisma ja metsäapila.

MeLaT-lehdon ylispuustossa esiintyy vanhoja mäntyjä, koivuja ja raitaa. Aluspuustossa on nuorta tuomea ja harmaaleppää ja pensaskerroksessa taikinamarjaa. Aluskasvillisuuden lajeja ovat käenkaali, sinivuokko, valkovuokko, nuokkuhelimikkä, aitovirna, lillukka, oravanmarja, metsäkastikka, metsäkurjenpolvi, metsäalvejuuri, sananjalka ja sudenmarja.

4.1.4. Pähkinistöntien alkupään lehdot

Pähkinistöntien alkupäässä on pieni kumpareinen puolukka-lillukka-tyypin lehto (VRT). Puustossa esiintyy harvaa mäntyä ja muutamia koivuja. Pensaskerroksessa tavataan runsaasti pähkinäpensasta sekä mm. lehtokuusamaa, taikinamarjaa, katajaa, vadelmaa ja terttuseljaa. Aluskasvillisuudessa esiintyy nuokkuhelimikkää, kielloa, lillukkaa, metsäkastikkaa, mustikkaa, valkovuokkoa, metsäkurjenpolvea, ahomataraa, ahomansikkaa, aitovirnaa, sinivuokkoa, kallioimarretta, puolukkaa, käenkaalia, vanamo, niittynätkelmää, kurjenkelloa, sananjalkaa, lehtonurmikkaa, metsäimarretta, metsälauhaa, vuohenputkea, rohtotädykettä, karhunputkea ja aitovirnaa.

VRT-lehto jatkuu etelään päin molemmin puolin Pähkinistöntietä. Puustossa esiintyy mäntyä, rauduskoivua, kuusta, haapaa, raitaa, pihlajaa ja harmaaleppää. Pensaskerroksessa kasvaa muutamia pähkinäpensaita, katajaa, lehtokuusamaa, paatsamaa ja koiranheisiä. Aluskasvillisuuden lajeja ovat lillukka, mustikka, metsäkastikka, nuokkuhelimikkä, lehto-orvokki, sananjalka, käenkaali, valkovuokko, sinivuokko, kangasmaitikka, oravanmarja, vanamo, kevätlinnunherne, kultapiisku, kielo, puolukka, isomaksaruoho, rätvänä, hiirenvirna, metsäorvokki, ojakellukka, metsäapila, metsäimarre, metsäkurjenpolvi, sudenmarja, pikkutalvikki, särmäkuisma, kurjenkello, karhunputki ja kevätpiippo.

VRT-lehdon reunalla esiintyy myös pienialaisesti kevätlinnunherne-nuokkuhelimikkä-tyypin lehtoa (MeLaT). Puustossa on nuorempaa mäntyä ja kuusta. Pensaskerroksessa tavataan koiranheisiä, punaherukkaa, katajaa ja tammen taimia. Aluskasvillisuuden lajeja ovat kevätlinnunherne, nuokkuhelimikkä, metsäkastikka, lillukka, aitovirna, hiirenvirna, kielo, kevätpiippo, lehtonurmikka, lehto-orvokki, valkovuokko, sinivuokko ja kurjenkello.

Pähkinistöntien varrella on myös käenkaali-oravanmarja-tyypin lehto (OMaT). Puusto on vanhaa kuusta ja mäntyä. Pensaskerroksen lajeja ovat taikinamarja, koiranheisi, lehto-kuusama ja paatsama. Aluskasvillisuuden lajeja ovat käenkaali, oravanmarja, metsäkurjenpolvi, sinivuokko, valkovuokko, metsäorvokki, isotalvikki, kevätlinnunherne, metsäimarre ja hiirenporras. (Nuottajärvi 2003).

4.1.5. Linnavuoren itäosan lehdot

Linnavuoren itäpuolella on vaihtelevaa lehtoaluetta. Rinnelehto on puutonta, osittain vuohenputkivaltaista suurruoholehtoa ja osittain käenkaali-oravanmarja-typin lehtoa (OMaT). Pensaista tavataan mm. pähkinäpensasta ja koiranheisiä. Aluskasvillisuuden lajeja ovat vuohenputki, metsäkurjenpolvi, valkovuokko, nuokkuhelmikkä, metsäorvokki, käenkaali, sinivuokko, kielo, nurmitädyke, sormisara, kevätpiippo, metsäimarre, metsäkastikka, kissankello, kultapiisku, niittyhumala, kevätleinikki, kevätlinnunherne ja kallioimarre. Puron varrella on hiirenporras-käenkaali-typin lehtoa (AthOT), jossa valtalaji on hiirenporras. Lisäksi esiintyy mm. lehtovirmajuurta, metsäkurjenpolvea, ojakellukkaa, viitakastikkaa, ranta-alpia, tesmaa, karhunputkea, mesiangervoa ja vuohenputkea. Linnavuoren puron on todettu olevan uomaltaan paikoin luonnontilainen (Hakila 2000).

4.1.6. Vohlasen lehdot

Vohlasen pellon kaakkoispuolella on käenkaali-oravanmarja-typin lehtoa (OMaT). Puustoa hallitsee kuusi, jonka lisäksi alueella on mm. muutamia isoja haapoja. Pensaskerroksessa esiintyy pähkinäpensasta, taikinamarjaa, paatsamaa ja lehmuksen taimia. Aluskasvillisuuden valtalajeja ovat valkovuokko, mustikka, oravanmarja, käenkaali ja metsäimarre. Muita lajeja ovat mm. kevätpiippo, kallioimarre, metsäorvokki, sormisara, vanamo, kevätlinnunherne, kielo, aitovirna, kultapiisku ja sinivuokko.

4.1.7. Ämmälammen laskupuron lehto

Ämmälammen laskupuron varrella esiintyy rehevää hiirenporras-käenkaalilehtoa (AthOT). Puustossa on isoja kuusia ja haapoja, leppiä ja tuomea. Pensaskerroksessa tavataan mm. lehtokuusamaa ja paatsamaa. Aluskasvillisuudessa esiintyy runsaasti saniaisia; hiirenporrasta, kotkansiipeä, isoalvejuurta, metsäalvejuurta, kivikkoalvejuurta, sananjalkaa, metsäimarretta, korpi-imarretta sekä metsäkortetta, käenkaalia, lehtotähtimöä, tesmaa, karhunputkea, mesiangervoa ja vuohenputkea. Lehdon sammallajistoon kuuluu mm. haapahiippasammal (Lampolahti & Lampolahti 1991). Ämmälammen laskupuron on todettu olevan uomaltaan paikoin luonnontilainen (Hakila 2000).

4.1.8. Myllysillan lehto

Eurajoen molemmin puolin esiintyy sinivuokko-käenkaali-typin lehtoa (HeOT). Puusto on vanhaa ja järeeä ja siinä esiintyy mäntyä, kuusta, raitaa, tuomea, metsälehmusta, tammea, vaahteraa ja tervaleppää. Pensaskerroksessa tavataan vadelmaa, taikinamarjaa, punaherukkaa ja terttuseljaa. Aluskasvillisuudessa tavattavia lajeja ovat valkovuokko, sinivuokko, käenkaali,

puna-ailakki, sudenmarja, lehtokorte, punakoiso, lehtohorsma, keltamo, kyläkellukka, ojakellukka, lehtonurmikka, metsäkurjenpolvi, mesiangervo, rönsyleinikki, lehtopalsami, purolitukka, luhtalitukka, seittitakiainen, piikkiohdake, syyläjuuri, hiirenporras, metsäalvejuuri ja kivikkoalvejuuri.

4.1.9. Sepäntien pohjoispuolen lehto

Sepäntien pohjoispuolella olevalla lounaaseen viettävällä metsärinteellä esiintyy monipuolista lehtoa. Pääasiassa alue on kasvillisuustyypiltään OMaT-lehtoa, paikoin esiintyy HeOT-lehtolaikkuja. Puustoa hallitsevat isot männyt. Aluspuustossa on melko runsaasti metsälehmusta. Lisäksi esiintyy pihlajaa, haapaa ja vaahteraa. Pensaskeroksessa on tuomen ja tammen taimia sekä punaherukkaa ja taikinamarjaa. Aluskasvillisuuden lajeja ovat lehtonurmikka, metsäkastikka, nuokkuhelmikkä, tesma, valkovuokko, sinivuokko, lehtorvokki, sudenmarja, puna-ailakki, kurjenkello, kevätlehtoleinikki, vuohenputki, koiranputki, aitovirna, voikukka, lillukka, nurmitädyke, metsäimarre, oravanmarja, kivikkoalvejuuri, metsäalvejuuri, karhunputki, kevätpiippo, niitty-nätkelmä, metsäkurjenpolvi, käenkaali, mustikka, rohtotädyke sekä valtakunnallisesti vaarantunut *keltamatara*.

4.1.10. Vesitorninmäen lehdot

Vesitorninmäellä on monipuolista lehtomaista kangasta (OMT). Puustoa hallitsevat isot männyt. Myös koivua ja nuoria vaahteroita ja pihlajia sekä metsälehmusta tavataan. Pensaskeroksessa on runsaasti katajaa sekä mm. terttuseljaa, pihlajan, tuomen ja tammen taimia. Aluskasvillisuuden lajeja ovat mustikka, metsäkastikka, kissankello, kielo, lillukka, metsälauha, metsäorvokki, ahomatara, lillukka, ahomansikka, sinivuokko, valkovuokko, kalliokielo ja särmäkuisma.

4.1.11. Ruonojan varren lehdot

Teperin alueelta luoteeseen laskeva Ruonoja on metsäalueella kulkiessaan hieno puro, jossa on selkeää korkeuseroa kaakosta luoteeseen virratessa, erityisesti Lauttakyläntien eteläpuolella. Puron vesi on kirkasta. Peltoalueilla Ruonoja on kaivettu ojaksi, mutta metsäalueilla sen uoma on enimmäkseen luonnontilainen. Ruonojan varrella ja lähituntumassa kasvaa paikoin näyttävää metsää suurine puineen, mutta paikoin hakkuissa on kaadettu kaikki puut aivan purouomaan asti.

Lauttakyläntien eteläpuolella on rehevää puronvarsilehtoa, jossa esiintyy pienialaisesti sekä hiirenporras-käenkaali-tyypin lehtoa (AthOT) että käenkaali-oravanmarja-tyypin lehtoa (OMaT). Ylispuustossa esiintyy kuusta, harmaaleppää ja tuomea. Aluskasvillisuuden lajeja ovat metsäimarre, hiirenporras, suo-orvokki, rentukka, kotkansiipi, vehka, käenkaali, korpikaisla, ojakellukka, rönsyleinikki, valkovuokko, luhtatähtimö, rantamatara, suokeltto,

lehtovirmajuuri, metsäkorte, nuokkuhelmikkä ja terttualpi.

Lauttakyläntien pohjoispuolella on puron varrella suurruoholehtoa ja hiirenporras-käenkaali-tyypin lehtoa (AthOT). Puustossa on isoja kuusia sekä harmaa- ja tervaleppiä. Alueella kasvaa myös yksi epätavallisen kookas kuusi. Pensaskerroksessa tavataan punaherukkaa, mustaherukkaa, paatsamaa, vadelmaa ja tuomea. Aluskasvillisuuden lajeja ovat mesiangervo, salokeltano, nokkonen, hiirenporras, puna-ailakki, kotkansiipi, maahumala, lehtovirmajuuri, letohorsma, lehtotähtimö, kevätlinnunsilmä, lehtokorte, metsäkorte, vuohenputki, ojakellukka, suokeltto, rönsyleinikki, korpi-imarre, nurmilauha, sudenmarja, käenkaali, valkovuokko, mustikka, nuokkuhelmikkä, suo-orvokki, oravanmarja, karhunputki, rentukka, metsäalvejuuri, viitakastikka, rantamatara ja metsäimarre.

Pohjoisempana puro kulkee osittain taimikon keskellä, mutta puronvarsi on silti edustavaa. Puustossa esiintyy tuomea ja harmaaleppää. Valtalajeja ovat kotkansiipi ja lehtotähtimö. Muita lajeja ovat mesiangervo, sudenmarja, hiirenporras, kevätleinikki, syyläjuuri, ojakellukka, korpikaisla, metsäimarre, nokkonen, valkovuokko, lehtovirmajuuri ja korpi-imarre.

4.1.12. Fankkeen alueen lehto

Fankkeen asemakaava-alueella Tuiskulantien eteläpuolella on kuusivaltainen hiirenporras-käenkaali-tyypin lehto (AthOT), jossa esiintyy hieman maapuuta. Pensaskerroksessa on mustaherukkaa, punaherukkaa, vadelmaa, terttuseljaa, taikinamarjaa ja koiranheisiä. Aluskasvillisuudessa tavattavia lajeja ovat käenkaali, sinivuokko, valkovuokko, aitovirna, metsävirna, rätvänä, kultapiisku, lehtoarho, vanamo, puna-ailakki, kielo, nuokkuhelmikkä, tesma, metsäkastikka, metsäalvejuuri, sananjalka, hiirenporras, isoalvejuuri, metsäimarre, oravanmarja, mustikka, ahomansikka, kevätpiippo, suo-ohdake, ojakellukka, mesiangervo, metsäkurjenpolvi, lillukka, kevätlinnunherne ja sudenmarja. (Vahekoski 2010/1).

4.1.13. Kauttuanmetsän lehdot

Kauttuanmetsän asemakaava-alueella on puron varressa pieni suurruoholehto sekä saniaislehto. Puron luoteispäässä on haavan ja rauduskoivun hallitsemaa suurruoholehtoa. Pensaskerroksessa tavataan mustaherukkaa, punaherukkaa, taikinamarjaa, vadelmaa ja kiiltopajua. Aluskasvillisuuden lajeja ovat mustakonnanmarja, mesimarja, järviruoko, kyläkellukka, lehtovirmajuuri, karhunputki, mesiangervo, nokkonen, metsäalvejuuri, oravanmarja, kurjenjalka, ranta-alpi ja nurmilauha. (Vahekoski 2010/2). Suurruoholehdosta kaakkoon puron varressa esiintyy hiirenporras-käenkaali-tyypin lehtoa (AthOT). Puustossa on isoja kuusia ja mäntyjä. Aluskasvillisuudessa tavattavia lajeja ovat hiirenporras, käenkaali, korpi-imarre, mesiangervo, ranta-alpi, metsäimarre, suoputki, lillukka, karhunputki, mustikka, metsäkorte, nuokkuhelmikkä, huopaohdake ja jokapaikansara. Purossa kasvaa rentukkaa,

ojaleinikkiä, isovesitähteä ja isonäkinsammalta. (Vahe-koski 2010/2). Puron kulkee hiekkaisessa kangasmaassa ja sitä on kaivettu kauan sitten (Hakila 2000).

4.1.14. Kiperin saniaislehto

Kiperin peltoalueen lounaispuolella on laaja saniaislehto (FT). Ylispuustoa hallitsee tiheä kuusikko, aluspuustossa esiintyy hieman koivua ja pihlajaa. Aluskasvillisuuden valtalaji on isoalvejuuri. Sen seurassa kasvaa oravanmarjaa, käenkaalia, metsätähteä, vadelmaa, kevätpiippoja, metsäalvejuurta ja tesmaa. Lehdossa on muutamia maapuita ja kääpäpuita.

4.1.15. Kiperin kaava-alueen lehto

Kiperin asemakaava-alueen keskiosissa esiintyy sinivuokko-käenkaali-tyyppin lehtoa (HeOT). Puustoa hallitsevat raita ja haapa. Lisäksi tavataan pihlajaa ja koivua. Pensas-kerroksessa kasvaa tuomen taimia ja vadelmaa. Aluskasvillisuuden valtalajeja ovat vuohenputki, metsäkurjenpolvi ja isoalvejuuri. Lisäksi tavataan lillukkaa, sudenmarjaa, syyläjuurta, mustakonnanmarjaa, nokkosta, ahomataraa, ahomansikkaa, särmäkuismaa, tesmaa, korpi-kastikkaa, metsäkastikkaa, nuokkuhelmikkää, lehtonurmikkaa ja mustikkaa. Lehto on ollut pelto- tai laidunkäytössä. (Tuikka 2009).

4.1.16. Juhaniston-Harvasen alueen lehdot

Juhaniston alueella kaatopaikan eteläpuolella esiintyy puolukka-lillukka-tyyppin lehtoa (VRT), jonka puustoa hallitsee mänty. Pensas-kerroksessa tavataan lehtokuusamaa ja katajaa. Aluskasvillisuuden valtalaji on kiolo. Muita lajeja ovat mm. valkovuokko, kevätlinnunherne, sananjalka, metsäkastikka, metsäalvejuuri, metsäorvokki, aitovirna, kevätpiippo, sinivuokko, metsämaitikka, nuokkuhelmikkä, ahomatara, karhunputki, rätvänä, puolukka, mustikka, ahomansikka, maahumala, lillukka, niittynätkelmä, kultapiisku ja sormisara. VRT-lehto jatkuu tien eteläpuolella käenkaali-oravanmarja-tyyppin lehtona (OMaT), jossa kasvaa mm. käenkaalia, kioloa, valkovuokkoa, lillukkaa, aitovirnaa ja sormisaraa.

Harvasen tienvarressa on myös laajempi alue puolukka-lillukka-tyyppin lehtoa (VRT). Puusto on nuorta mäntyä. Pensas-kerroksessa esiintyy jonkin verran katajaa. Aluskasvillisuuden lajeja ovat metsäkastikka, kiolo, kangasmaitikka, maitohorsma, valkovuokko, lillukka, metsätähtimö, nuokkuhelmikkä, niittynätkelmä, mustikka, puolukka, siankärsämö, sinivuokko, metsäapila, särmäkuisma, kissankello, kurjenkello ja paimenmatara.

Harvasen tienvarressa on pieni käenkaali-oravanmarja-tyyppin lehto (OMaT). Puustoa hallitsee haapa, mutta myös kuusta tavataan. Pensas-kerroksessa esiintyy paatsamaa. Aluskasvillisuuden lajeja ovat kiolo, käenkaali, karhun-

putki, särmäkuisma, metsäkurjenpolvi, niittyleinikki, nuokkuhelnikkä, lillukka, sananjalka, maitohorsma, metsämaitikka, paimenmatara, nurmitädyke, metsäimarre, ahomansikka ja vanamo.

4.1.17. Myllyojanlahden lehdot

Myllyojanlahden pohjoisrannalla on kaksi pientä käenkaali-oravanmarja-tyyppin lehtoa (OMaT). Lännempänä sijaitseva lehto on kuusivaltainen, mutta myös koivua ja pihlajaa esiintyy. Aluskasvillisuuden valtalajeja ovat oravanmarja, käenkaali ja metsäalvejuuri. Muita lajeja ovat mm. valkovuokko, sudenmarja, nurmitädyke, karhunputki, metsäimarre, metsätähti, kevätpiippo ja lehtokorte. Idempi lehto on kuusikko, jossa kasvaa runsaasti oravanmarjaa ja käenkaalia sekä mm. metsäalvejuurta, kevätpiippoa, maitikkaa ja metsätähteä. Polun varrella on myös tesmaa ja sudenmarjaa.

4.1.18. Hiittenkarin lehto

Hiittenkarin pohjoisosassa on edustavaa käenkaali-oravanmarja-tyyppin lehtoa (OMaT). Pensaskerroksessa esiintyy mm. vadelmaa ja mustaherukkaa. Aluskasvillisuuden valtalajeja ovat käenkaali ja oravanmarja. Muita lajeja ovat mm. metsäkurjenpolvi, metsätähti, puna-ailakki, karhunputki, kultapiisku, metsäalvejuuri ja sudenmarja.

4.2. Huomionarvoiset korvet ja luhdet

4.2.1. Linnavuoren eteläpuolen korpi

Linnavuoren eteläpuolella on ryteikköinen kuusivaltainen lehtokorpi-ruohokorpi, jossa on maapuita. Pensaskerroksessa esiintyy mm. vadelmaa. Aluskasvillisuuden lajeja ovat korpi-imarre, metsäalvejuuri, tesma, käenkaali, lillukka, rönsyleinikki, luhtatähdimö, ojakellukka, nurmilauha, suo-orvokki, lehtovirmajuuri, ojaleinikki, rantamatara, vanamo, sormisara, suo-ohdake, mesiangervo, hiirenporras, harmaasara, jänönsara, korpikaisla ja mustikka.

4.2.2. Kiperin saniaislehtokorpi

Kiperin peltoalueen länsipuolella on rehevä saniaislehtokorpi. Ylispuustoa hallitsee kuusi. Aluspuustossa on koivua, kuusta, haapaa, raitaa ja harmaaleppää. Alue on melko luonnontilaista ja lahoppuatkin esiintyy. Aluskasvillisuuden valtalaji on monin paikoin hiirenporras. Muita lajeja ovat käenkaali, oravanmarja, kevätpiippo, metsäalvejuuri, isoalvejuuri, metsäimarre, korpi-imarre, kotkansiipi, vanamo, nurmilauha, rantamatara, luhtamatara, pikkuvesitähti, suo-orvokki, korpiorvokki, lehtovirmajuuri, velholehti, sudenmarja, metsäkorte, lehtokorte, harmaasara, rönsyleinikki, ojakellukka, orvontädyke, mesiangervo, valkovuokko, tesma, mustikka, puolukka ja aito-

virna.

4.2.3. Vahenkylän puronvarsikorpi

Vahenojan luonnonsuojelualueen etelälounaispuolella on puron varrella korpista maastoa, jossa kosteus on luonut metsäluontoa monipuolisia elinympäristöjä. Korpiset kohdat esiintyvät pienialaisina ja epäyhtenäisinä laikkuina puron ympäristössä. Puron uomaa ei ole paikoin helppo huomata maastossa, vaan märkyyttä ja kosteaa maastoa esiintyy leveämmin.

Puustossa esiintyy koivua, kuusta, tervaleppää ja mäntyä. Pensas-kerroksessa tavataan mm. paatsamaa. Aluskasvillisuudessa kasvaa mm. suo-orvokkia, terttualpia, kurjenjalkaa, rentukkaa, korpi-imarretta, suoputkea ja metsäkortetta. Pohjakerroksessa kasvaa mm. korpirahkasammalta. Kasvillisuustyypiltään alue on lähinnä ruohokorpea. Puron lähellä on myös pieni pullosaran hallitsema saraneva, jossa kasvaa tupasvillaa, kurjenjalkaa, raatetta ja jousivihvilää.

4.2.4. Harvasen korpi

Harvasen tien varressa on korpi, jonka ylispuustossa esiintyy harvakseltaan mäntyjä ja aluspuustossa kuusta. Korvessa on kasvanut aiemmin myös tervaleppiä, mutta nyt niiden kannoista on vesonut runsaasti tervalepän taimia. Alueella on muutoinkin näkyvissä hakkuutähteitä. Korpikasvillisuus on kuitenkin edelleen edustavaa. Aluskasvillisuutta hallitsevat pallosara ja mustikka. Muita lajeja ovat mm. metsäalvejuuri, metsäkorte, metsätähti, puolukka, tähtisara, keräpäävihvilä, nurmilauha ja amerikanhorsma. Pohjakerroksessa esiintyy runsaasti rahkasammalta ja myös korpikarhunsammalta tavataan. Korvessa on paikoin luhtalaikkuja, joissa kasvaa mm. raatetta ja kurjenjalkaa. Tien varressa kasvaa myös puutarhakarkulaisia kuten kuunilijaa ja malvaa.

4.2.5. Linnavuoren lounaispuolen luhta

Linnavuoren lounaispuolella on pieni luhta, jonka reunoilla kasvaa pajuja ja paatsamaa. Luhdan valtalaji on viitakastikka. Muita lajeja ovat rantamatara, korpiorvokki, ojaleinikki, ranta-alpi, ojasorsimo, jokapaikansara, pitkäpääsara, luhtavuohenokka ja kurjenjalka. Pohjakerroksessa esiintyy hieman rahkasammalta.

4.2.6. Ammejärven luhta-alue

Ammejärvi on umpeenkasvanut entinen järvi, jota hallitsevat nyt mm. leveä-osmankäämi, järviruoko ja pullosara.

4.2.7. Peiniemen lounaispuolen metsäluhdat

Peiniemen lounaispuolella metsäalueelta Pyhäjärveen laskevan ojan suulla esiintyy tervaleppäluhtaa. Pienempiä tervaleppäluhtajuotteja esiintyy myös ojan pohjoispuolella, jossa aluskasvillisuutta hallitsee vehka. Ojan suulla tervaleppä on valtapuu, mutta myös harmaaleppää tavataan. Aluspuustossa esiintyy myös kuusta, hieskoivua ja pihlajaa. Järven rannan tuntumassa tervaleppää kasvaa varsinaista metsäluhtaa laajemmalla alueella. Pensas-kerros on melko niukka. Runsaimmin esiintyy vadelmaa ja sen lisäksi hieman punaherukkaa, taikinamarjaa, paatsamaa, pajua, tuomea ja pähkinäpensas.

Aluskasvillisuuden lajeja ovat luhtavuohenokka, ranta-alpi, suo-orvokki, peltokorte, rantayrtti, suoputki, nurmilauha, lillukka, metsäalvejuuri, valko-vuokko, rentukka, rantamatara, mesiangervo, hiirenporras, metsäimarre, velholehti, harmaasara, leskenlehti, vuohenputki, rönsyleinikki, luhtalemmikki, kurjenmiekkä, mesimarja, kurjenjalka, vehka, raate, korpikastikka, järvikorte, suokorte, rantaminttu, nuokkotalvikki, metsätähti ja lehtonurmikka. Pohja-kerros on hyvin aukkoinen ja sammalia esiintyy lähinnä koholla olevilla paikoilla kuten lahopuilla. Sammalista tavataan rahka- ja lehväsamalia, palmusammalta ja luhtakuirisammalta.

Tervaleppäluhtaa ympäröi länsipuolella paikoin tuore, paikoin kostea rantalehto. Lajistossa tavataan mm. velholehteä, käenkaalia, oravanmarjaa ja isoalvejuurta. Rantalehdon puustoa on käsitelty, joten sitä ei ole luokiteltu mukaan arvokkaisiin luontokohteisiin.

4.2.8. Harolan länsipuolen kausikostea luhta

Harolan länsipuolen metsässä on luhtapainanne, joka keväällä on hyvin vetinen, mutta kesällä kuiva. Aluskasvillisuudessa tavataan ojasorsimoa, viitakastikkaa, terttualpia, rantamataraa, harmaasaraa, pitkäpääsaraa, kurjenjalkaa, luhtavuohenokkaa ja röyhyvihvilää. Pohjakerroksessa esiintyy okarahkasammalta, lehväsamalta ja luhtakuirisammalta. Alueella on melko paljon lahoavaa puuta, lähinnä vanhoja pajujen runkoja. Painanteen kasvillisuus poikkeaa huomattavasti ympäröivän metsämaan kasvillisuudesta ja rikastaa metsäluonnon monimuotoisuutta.

4.3. Huomionarvoiset luonnontilaiset metsät

Luonnontilaisiin metsiin on otettu mukaan keski-ikäisiä metsiä, joissa esiintyy lahopuuta ja joita ei ole käsitelty pitkään aikaan. Luonnontilaiset lehdot ja korvet on käsitelty omissa luvuissaan.

4.3.1. Metsolan METSO-kohde

Euran kunnan omistuksessa oleva Metsolan metsä (4,6 ha) on runsaslahopuustoista kangasmetsää. Alueella on ulkoilureitti ja laavu. Metsässä on vanhoja järeitä mäntykeloja, pystyyn kuolleita kuusia, vanhempia maapuita ja tuoreita tuulenskaatoja sekä eri-ikäistä lahoppuuta. (Innofor Finland Oy 2012). Kasvillisuustyypiltään Metsolan alue on tuoretta mustikkatyypin kangasmetsää. Aluskasvillisuuden lajeja ovat mustikka, puolukka, metsäkastikka, metsälauha, vanamo, metsäorvokki, lillukka, ahomansikka, rätvänä ja metsäalvejuuri. (Vahekoski 2010/2).

4.3.2. Kauttuanmetsän muut arvometsät

Metsolan lisäksi Kauttuanmetsän asemakaava-alueella on yksi vanha kuusikko ja kolme melko vanhaa männikköä. Rautatien itäreunalla on vanha mustikkatyypin kuusikko (MT), jossa esiintyy kuusen lisäksi myös mäntyä, haapaa ja rauduskoivua. Metsässä on sekä keloja että maapuita. Aluskasvillisuus on harvaa. Tavattavia lajeja ovat mustikka, puolukka, metsälauha, metsätähti ja oravanmarja. Kuusikossa on myös kangasmetsän soistuma, jossa kasvaa mm. suoputkea, raatetta, harmaasaraa, jokapaikansaraa, tupasvillaa, kurjenjalkaa ja jousivihvilää. (Vahekoski 2010/2).

Puolukkatyypin mäntykangasta (VT) esiintyy puron varressa sekä METSO-alueen pohjois-puolella ja länsipuolella. Aluskasvillisuudessa tavattavia lajeja ovat puolukka, mustikka, variksenmarja, suopursu, juolukka, kevätpiippo, metsätähti, metsäorvokki, metsälauha, vanamo, kanerva, oravanmarja ja lillukka. (Vahekoski 2010/2).

4.3.3. Junnilan luoteispuolen metsä

Selvitysalueen pohjoisosassa sijaitsevan Junnilan tilan luoteispuolella on varttunutta ja melko vanhaa kuusivaltaista metsää, jossa kasvaa sekapuuna useita puulajeja. Metsässä on melko paljon lahoppuuta, vaikka tuulenskaatoja on kerätty jonkun verran. Metsä on pääpiirteissään lehtomaista kangasta, mutta painanteissa on paikoin vähäisiä soistumisen merkkejä. Metsässä on useita kookkaita muurahaiskekoja.

Alueen eteläpäässä on pieni luonnontilainen lähde, josta laskee pieni puro-uoma itää kohti. Lähteen lähiympäristö on varttunutta kuusen ja koivun muodostamaa puustoa, jossa sekapuuna kasvaa harmaaleppää. Muutama kookas kuusi on äskettäin kaadettu lähteen läheltä. Lähdepurossa kasvaa mm. isonäkingsammalta ja puron varressa suokelttoa, purolitukkaa, korpiimarretta, ojakellukkaa, nurmilauhaa, luhtalitukkaa ja pikkurantamataraa. Lähteen lähiympäristössä kasvaa käenkaalia, korpiorvokkia, vadelmaa, metsäalvejuurta, isoalvejuurta, huopaohdaketta, kevätpiippoa ja pihatähtimöä.

4.3.4. Ämmälammin luoteispuolen metsäalue

Ämmälammin luoteispuolella on mäkien lomassa pidemmän aikaa hoitamattomana ollut metsää. Alueen eteläosa on vanhaa kuusivaltaista metsää, jossa kuusen seurassa kasvaa kookkaita haapoja ja koivuja. Metsä on varjoisa. Aluskasvillisuus on vähäistä ja siinä tavataan hieman metsäalvejuurta, mustikkaa, käenkaalia, oravanmarjaa, metsätähteä, tesmaa ja riidenliekoa. Lahopuuta on melko paljon. Lahopuuta on melko runsaasti myös rajauksen etelälaidalla, jossa avohakkuulta puhaltanut tuuli on kaatanut puustoa. Alueen kaakkoisosassa kumpareen rinteellä kasvaa melko kookkaita haapoja, jotka ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita.

Metsäalueen pohjoisosa on mäntyvaltaista. Aluskasvillisuudessa kasvaa isoalvejuurta mustikoiden joukossa runsaasti. Kuusta on nousemassa aluspuustossa. Lahopuuta on hieman. Alueen eteläreunan lähellä on pieni, ei juuri aaria laajempi pullosaraluhka, jota reunustaa riukumainen ja pötkelöinen hieskoivikko. Pullosaran lisäksi luhdalla kasvaa hyvin vähän muita kasveja, vain hieman kurjenjalkaa ja virpapajua.

4.3.5. Kananalhon itäpuolen metsä

Harolan länsipuolella sijaitsevan Kananalhon itä- ja koillispuolella on pellon reunassa metsää, jota ei ole viime aikoina käsitelty. Peltojen laidalla metsässä kasvaa lehtipuuvaltaista sekapuustoa, mutta jo vähän kauempana pelloista puusto on selvästi kuusivaltaista. Pienellä alalla metsän pohjoispäässä huomattava osuus pellon laidan lehtipuista on tervaleppiä, kun taas etelämpänä kasvaa etenkin haapaa ja koivua, mutta yksittäin myös useita muita lehtipuita ja tuomia. Maasto on vaihtelevaa ja metsikön suojissa on myös muutama kookas kivi ja pari kaivettua kuoppaa.

Metsän aluskasvillisuus on vähäistä ja enimmäkseen maan pinta on karikkeen peitossa. Paikoin kasvaa vähän mm. heiniä, mustikkaa, kieloa, lillukkaa, lehtotähtimöä, kevätlinnunhernettä ja taikinamarjaa. Sammalia esiintyy vain vähäisesti. Lahopuuta on melko paljon ja lahottajasienistä paikalla todettiin elävän mm. pörrökääpä, kantokääpä, lepänkääpä, taulakääpä, pötkelökääpä, levykääpä ja karvaskääpä sekä melko harvinainen lakkakääpä ja harvinainen punakarakääpä. Alueen pohjoisosassa on havaittu kookkaiden tervaleppien kannoilla valtakunnallisesti silmälläpidettävää *lepikkolaakasammalta* vuonna 2008 (Hertta 2013).

4.3.6. Kaatopaikan itäpuolen kuusikko

Kaatopaikan itäpuolella on tien molemmin puolin iäkstä kuusikkoa, joka on luokiteltu kasvillisuustyyppiltään lehtomaiseksi käenkaali-mustikka tyyppin kankaaksi (OMT). Aluskasvillisuuden lajeja ovat käenkaali, oravanmarja, mustikka, kevätpiippo, metsäkorte, lillukka, valkovuokko, metsätähti, riidenlieko, metsäimarre ja metsäalvejuuri. (Vahekoski 2010/1). Kuusikon läpi

virtaa oja, jonka varressa kasvaa mm. hiirenporrasta, rentukkaa ja suo-
orvokkia.

4.4. Huomionarvoiset kedot ja niityt

4.4.1. Museomäen kallioketo

Museomäen kallioketo (0,2 ha) sijaitsee tehdasmuseon pohjoispuolella etelään viettävällä diabaasitörmällä ns. Juudaanmäellä. Alueella esiintyy pienialaisena edustavaa ketokasvillisuutta kuten valtakunnallisesti vaarantunutta *keltamataraa*, silmälläpidettäviä *kangasajuruohoa* ja *kissan-käpälää* sekä sianpuolukkaa, tuoksusimaketta, keltamaksaruohoa, huopakeltanoa, nuokkukohokkia, kissankelloa, lampaannataa, hopeahanhikkia ja isomaksaruohoa. Vuonna 1996 alueella on kasvanut myös ukontulikukkaa ja sitä aiemmin uhanalaista *jänönapilaa* (Jutila ym. 1996). Alueella on kasvanut myös *ketonoidanlukkoa* (Härjämäki ym. 2008), joka on valtakunnallisesti silmälläpidettävä laji.

4.4.2. Harvasen tienvarsikedot

Iso-Harvasen ja Vähä-Harvasen kautta Kiperinahteelle kulkevan tien varrella on monin paikoin hyvää ketokasvillisuutta. Tien varrella kasvaa runsaasti valtakunnallisesti vaarantunutta *keltamataraa* sekä silmälläpidettäviä *kangasajuruohoa* ja *kissankäpälää*. Muita huomionarvoisia kasvilajeja ovat nuokkukohokki, mäkitervakko, huopakeltano, kissankello, hopeahanhikki ja ahomansikka. Lisäksi tienvarrella kasvavia lajeja ovat paimenmatara, hiirenvirna, valkoapila, metsäapila, puna-apila, alsikeapila, piharatamo, koiranputki, nurmirölli, pukinjuuri, voikukka, timotei, niittynurmikka, rohtötädyke, syysmaitiainen, heinätähtimö, pihasaunio, lutukka, siankärsämö, ahosuolaheinä, pujo, pelto-orvokki, peltolemmikki, rönsyleinikki, maitohorsma, ojakellukka, ketohärkki, sianpuolukka, viherjäsenruoho, punasolmukka, nuokkuhelmikkä, koiranvehnä, hietakastikka, karhunputki, kanerva, ketosilmäruoho, sarjakeltano, kevätpiippo, kangasmaitikka, ojakärsämö, metsälauha, isolaukku, pikkulaukku, metsäkastikka, aho-orvokki ja kalliokieli. Paikoin esiintyy hieman puutarhakarkulaisia kuten suomentatarta, jättipalsamia, vuorikaunokkia ja ruusua. Vuonna 1995 alueella on havaittu mäkikauraa ja ketotädykettä sekä noin 100 yksilöä *ketonoidanlukkoa* (Jutila ym. 1996), joka on valtakunnallisesti silmälläpidettävä laji. Keto-noidanlukoista on havaintotieto myös vuodelta 2004, jolloin lajia on havaittu noin 150 metrin matkalla hiekkatien korkeimmalla kohdalla. Lajille soveliaista elinympäristöä on arvioitu olevan noin 1 km molempiin suuntiin. (Hertta 2013).

4.4.3. Fankkeen tienvarsikedot

Tuiskulantien alkupäässä ja Lauttakyläntien reunalla on edustavaa tienvarsi-ketoa, jossa on kasvanut valtakunnallisesti silmälläpidettäviä *ketonoidanlukkoa* ja *kissankäpälää* sekä mm. huopakeltanoa, mäkitervakkoa, kissan-

kelloa, ketotuulenlentoa ja ruoholaukkaa. (Vahekoski 2010/1).

4.4.4. Vesitorninmäen keto

Vesitornin lounaisrinteellä on kapea ja jyrkkä rinneketo, jonka maaperä on paikoin melko kulunutta. Rinnekedolla kasvaa melko runsaasti valtakunnallisesti silmälläpidettävää *kangasajuruohoa* sekä hieman valtakunnallisesti vaarantunut *keltamataraa* ja silmälläpidettävää *kissankäpäälää*. Muita lajeja ovat nuokkukohokki, mäkitervakko, kissankello, hopeahanhikki, pukinjuuri, ahomansikka, ahomatar, siankärsämö, syysmaitiainen, harakankello, piharatamo, pujo, kalliokielo, aho-orvokki, särmäkuisma, tuoksusimake, lampaannata, nurmirölli ja metsäkastikka. Kohde on todettu keltamataran kasvupaikaksi jo vuonna 2003 (Nuottajärvi 2003) sekä luonnon monimuotoisuuskohteeksi vuonna 2008 (Härjämäki ym. 2008).

4.4.5. Kärjämäen rinneniiitty

Kärjämäen länsirinteessä on keto- ja niittykasvillisuutta, jossa esiintyy valtakunnallisesti vaarantunutta *keltamataraa* ja silmälläpidettävää *kangasajuruohoa*. Muita lajeja ovat mm. mäkitervakko, tuoksusimake, kanerva, pukinjuuri, ahosuolaheinä, niittysuolaheinä, kalvassara, päivänkakkara, kurjenkello, kissankello, kevätpiippo, nurmipiippo, paimenmatar, ahomatar, ahomansikka, kalliokielo, kielo, nurmirölli, metsälauha, nurmitädyke, metsäapila, metsäkastikka, sarjakeltano, kultapiisku, nurmipuntarpää, puolukka, huopakeltano, rohtotädyke, metsäkurjenpolvi, timotei, voikukka, aitovirna, kalvassara ja särmäkuisma. Vuonna 2008 kedolla on kasvanut myös valtakunnallisesti silmälläpidettävää *ketoneilikkaa* ja keto on luokiteltu luonnon monimuotoisuuskohteeksi (Härjämäki ym. 2008). Vuonna 1997 alueella on havaittu myös pölkkyruoho, nuokkukohokki, valkovuokko, metsäruusu, lampaannata, nuokkuhelmikkä, hopeahanhikki, harakankello ja ketokäenminttu (Hakila 2000).

4.4.6. Hyväsuon luoteispuolen niitty

Hyväsuon luoteispuolella Luvalahdentien varressa esiintyy ketomaista kasvillisuutta. Ahomansikka on alueella runsas. Muita huomionarvoisia lajeja ovat valtakunnallisesti vaarantunut *keltamatar* sekä karvaskallioinen, ketomaruna, ketotuulenlento ja huopakeltano. Muita tavattavia lajeja ovat mm. keltamaksaruoho, sarjakeltano, pujo, paimenmatar, hopeahanhikki, ahosuolaheinä, valkoapila, alsikeapila, pelto-orvokki, kyläkarhiainen, siankärsämö, timotei, kevätpiippo, voikukka, maitohorsma, peltosaunio, pihasaunio, piharatamo, nurmihärkki, niittynätkelmä, koiranputki, metsäkastikka, heinätähtimö, hiirenvirna, poimuhierakka, päivänkakkara, nurmirölli ja peltolemmikki. Puutarhakasveista tavataan mm. peurankelloa ja tarha-alpia.

4.4.7. Kauttuan aseman radanvarsiniitty

Vanhan rautatieaseman kohdalla esiintyy pienialaisesti ketokasvillisuutta. Lajistossa tavataan mm. valtakunnallisesti vaarantunutta *keltamataraa* sekä mäkikuismaa, ketotuulenlentoa, ketomarunaa, ketohärkkiä, kanadankoiran-silmää ja täplähelokkia. Alueella esiintyy myös kuivaa heinäniittyä.

4.4.8. Lohiluomantien luoteispuolen niitty

Lohiluomantien luoteispuolella olevan pellon vieressä on pieni niitty, jossa kasvaa valtakunnallisesti vaarantunutta *keltamataraa* sekä mm. nuokku-kohokkia, huopakeltanoa, ruusuohoa, hopeahanhikkia, ketohanhikkia, kissankelloa, keltamaksaruohoa, kangasmaitikkaa, sarjakeltanoa, heinä-tähtimöä, siankärsämöä, koiranputkea, puna-apilaa, valkoapilaa, metsä-lauhaa, niittysuolaheinää, hiirenvirnaa, puna-ailakkia, nurmitädykettä, pujoa ja harakankelloa.

4.4.9. Linnavuoren niitty

Linnavuoren laella kasvaa muutama mänty ja pensaskerroksessa pähkinä-pensas ja katajaa, mutta muutoin alue on avointa niittyä. Aluskasvillisuudessa tavattavia lajeja ovat valtakunnallisesti vaarantunut *keltamatarata* sekä mm. niittynätkelmä, ahomatara, rönsyleinikki, niittyleinikki, siankärsämö, oja-kärsämö, voikukka, aitovirna, hiirenvirna, kiolo, nurmitädyke, rohtotädyke, ahomansikka, sinivuokko, kurjenkello, lampaannata, salokeltano, valkoapila, nuokkukohokki, sarjakeltano, syysmaitiainen, kultapiisku ja nurmirölli.

4.5. Maatalousalueiden LUMO-kohteet

Lounais-Suomen ympäristökeskus on vuonna 2008 kartoittanut luonnon monimuotoisuuskohteita Pyhäjärvisseudulla. Selvitysalueella sijaitsee huomionarvoisia metsäsaarekkeita, reunavyöhykkeitä ja niittyjä.

4.5.1. Torkkisen metsäsaareke

Torkkisen metsäsaareke on järeämännikköinen pellon metsäsaareke Sorkkisessa. Mäen itäosa on avointa kuivaa niittyä, jossa kasvaa valtakunnallisesti vaarantunutta *keltamataraa* sekä mm. kissankelloa, huopakeltanoa, metsäapilaa, sarjakeltanoa, siankärsämöä, päivänkakkaraa, kioloa ja kangasmaitikkaa. (Härjämäki ym. 2008).

4.5.2. Ruukinpuiston niitty

Ruukinpuiston alueella Sepäntien ja Eurajoen välissä on pieni niitty, jossa kasvaa valtakunnallisesti vaarantunutta *keltamataraa*, silmälläpidettävää *ketoneilikkaa* sekä mm. hakarasaraa, hopeahanhikkia, kyläkellukkaa, keltamo, pukinjuurta ja ahomansikkaa. Museorakennusten piennaralueilla kasvaa runsaasti tummatulikukkaa. (Härjämäki ym. 2008).

4.5.3. Kärmemäen reunavyöhyke

Kärmemäen itäreunalla on rehevää reunavyökettä, jossa kasvaa valtakunnallisesti vaarantunutta *keltamataraa* ja mm. kissankelloa, sarjakeltanoa ja rätvänä. (Härjämäki ym. 2008).

4.5.4. Kesäteatterin ja Linnavuoren reunavyöhyke

Kesäteatterin ympäristössä ja Linnavuoren lähialueella on reunavyökettä, jossa kasvaa valtakunnallisesti vaarantunutta *keltamataraa*, silmälläpidettävää *kangasajuruoho* ja mm. ahomansikkaa, mäkiarhoa, isomaksaruoho, keltamaksaruoho, kissankello, kevättädykettä ja nuokkukohokkia. (Härjämäki ym. 2008).

4.5.5. Eurajoen eteläpuolen LUMO-kohde

Eurajoen kosken lähiympäristössä on museoviraston hoitamassa pihapiirissä kulttuurivaikutteinen LUMO -kohde. Sähkölínjan alla sijaitsevalla kalliolla kasvaa kymmeniä yksilöitä huomionarvoista nurmilaukkaa. Muita lajeja alueella ovat mm. kissankello, pukinjuuri, lehtopalsami, kyläkellukka, keltamo, puna-apila, sarjakeltano, nurmitädyke ja koiranputki. (Härjämäki 2008).

4.6. Muut huomionarvoiset kasvilajikohteet

Kauttuan koskialueelta on havaittu valtakunnallisesti erittäin uhanalaista *suippusammakonsammalta* vuonna 2009 (ELY 2013/2).

Vahenojan alueella Ratastieltä luoteeseen kulkevan polun varrella on molemmin puolin ketokasvillisuutta hiekkaharjulla. Kedon lajeja ovat valtakunnallisesti vaarantunut *keltamatara* sekä silmälläpidettävät *kangasajuruoho* ja *kissankäpälä*. Muita lajeja ovat mm. ahomansikka, niittysuolaheinä, nurmi-puntarpää, koiranputki, karhunputki, sarjakeltano, lehtonurmikka, niittynätkelmä, siankärsämö, harakankello, ahomatara, nurmitädyke, aitovirna, nurmihärkki ja ojakärsämö. Polun varrella kasvaa myös pähkinäpensaantaimi.

5. LUONTOTYYPIT

5.1. Luonnonsuojelulain luontotyypit

Luonnonsuojelulain (1096/1996) 4 luvun 29 §:ssä on esitelty yhdeksän suojeltua luontotyyppiä, joihin kuuluvia luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia alueita ei saa muuttaa niin, että luontotyyppin ominaispiirteiden säilyminen vaarantuu.

Näitä luontotyyppijä ovat:

- luontaisesti syntyneet, merkittävilta osin jaloista lehtipuista koostuvat metsiköt
- pähkinäpensaslehdot
- tervaleppäkorvet
- luonnontilaiset hiekkarannat
- merenrantaniityt
- puuttomat tai luontaisesti vähäpuustoiset hiekkadyynit
- katajakedot
- lehdesniityt
- avointa maisemaa hallitsevat suuret yksittäiset puut tai puuryhmät

Natura 2000-alueeseen kuuluvalla Harolan lehtoalueella esiintyy pähkinäpensaslehtoa (MH 2002). Lohiluoman länsirannan lehto on mahdollinen luonnonsuojelulain mukainen luontotyyppi, sillä lehdossa kasvaa alle hehtaarin alueella vähintään 20 runkomaista metsälehmusta.

Pyhäjärven Kolakoskenlahden rannalla on luonnontilaista kasvitonta hiekkarantaa, joka rajoittuu luoteissivultaan törmämäiseen noin puolen metrin korkuiseen ja kymmenen metrin levyiseen hiekkaharjanteeseen. Hiekkaharjanne on kasvillisuudeltaan tiheä ja runsaslajinen. Hiekkaranta ei ole todennäköisesti luonnonsuojelulain mukainen luontotyyppi, mutta on paikallisesti arvokas luontokohde.

5.2. Metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt

Metsälain (1093/1996) 3 luvun 10 §:ssä on lueteltu seitsemän erityisen tärkeää elinympäristöä, joiden hoito- ja käyttötoimenpiteet tulee tehdä elinympäristöjen ominaispiirteet säilyttävällä tavalla.

Näitä elinympäristöjä ovat:

- pienvesien välittömät lähiympäristöt
- ruoho- ja heinäkorvet, saniaisikorvet ja lehtokorvet
- letot
- rehevät lehtolaikut
- pienet kangasmetsäsaarekkeet ojittamattomilla soilla
- rotkot ja kurut
- jyrkänteet ja niiden välittömät alusmetsät

- vähätuottoiset kitu- ja joutomaan elinympäristöt

Selvitysalueella esiintyy metsälain erityisen tärkeistä elinympäristöistä pienvesien välitöntä lähiympäristöä, ruoho- ja heinäkorpea, saniaiskorpia, lehtokorpia, reheviä lehtolaikkuja sekä vähätuottoisia kitu- ja joutomaan elinympäristöjä.

5.3. Vesilain vesiluontotyypit sekä luonnontilaiset purot

Vesilain (587/2011) 2 luvun 11 §:ssä on mainittu vesiluontotyypit, joiden luonnontilan vaarantaminen on kielletty. Näitä luontotyyppiä ovat:

- luonnontilaiset enintään 10 ha suuruiset fladat tai kluuvijärvet
- luonnontilaiset lähteet
- muualla kuin Lapin maakunnassa sijaitsevat enintään 1 ha suuruiset lammet tai järvet
- muualla kuin Lapin maakunnassa sijaitsevat norot

Selvitysalueella esiintyy vesilain mukaisista vesiluontotyypeistä luonnontilainen lähde.

Vesilain (587/2011) 3 luvun 2 §:n mukaan puroihin kohdistuvalla vesitalous-hankkeella on oltava lupaviranomaisen lupa mikäli se voi vaarantaa puron uoman luonnontilan säilymisen. Luonnontilaisia tai luonnontilaisen kaltaisia puroja selvitysalueella ovat Linnavuoren puro, Ämmälammen puro, Vähävaheen puro ja Ruonoja.

5.4. Uhanalaiset luontotyypit

Suomen luontotyyppien uhanalaisuus on arvioitu vuonna 2008 (Raunio ym 2008). Luontotyypit on tuolloin luokiteltu viiteen luokkaan. Harvinaisimmat luontotyypit ovat äärimmäisen uhanalaisia (CR). Seuraavia luokkia ovat erittäin uhanalaiset (EN), vaarantuneet (VU), silmälläpidettävät (NT) ja säilyvät (LC).

Valtakunnallisesti äärimmäisen uhanalaisia luontotyyppiä selvitysalueella ovat sinivuokko-käenkaali-typin lehdot (HeOT), kedot ja tuoreet niityt sekä valtakunnallisesti erittäin uhanalaisia pähkinälehdot, puolukka-lillukka-typin (VRT) ja nuokkuhelmikkä-kevätlinnunherne-typin lehdot (MeLaT). Saniaislehtokorvet, ruohokorvet, saniaiskorvet ja järvien hiekkarannat ovat valtakunnallisesti vaarantuneita ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalaisia. Valtakunnallisesti vaarantuneita luontotyyppiä ovat myös käenkaali-oravanmarja-typin lehdot (OMaT), suurruoholehdot, mustikkakorvet (MK), ruoho- ja heinäkorvet (rhK), tervaleppäluhdot ja havumetsävyöhykkeen kangasmaiden purot.

Valtakunnallisesti silmälläpidettäviä luontotyyppiä ovat hiirenporras-käenkaali-typin lehdot (AthOT), käenkaali-mustikka-typin (OMT), mustikka-

tyypin (MT) ja puolukkatyyppin (VT) kangasmetsät sekä karut kirkasvetiset järvet. Havumetsävyöhykkeen joet ovat valtakunnallisesti silmälläpidettäviä, mutta Etelä-Suomessa vaarantuneita. Isovarpurämeet (IR) ja avoluhdat ovat valtakunnallisesti säilyviä, mutta Etelä-Suomessa silmälläpidettäviä.

6. ELÄIMISTÖ

6.1. Liito-orava

Liito-orava on valtakunnallisesti vaarantunut laji. Liito-orava on myös luontodirektiivin liitteen IV(a) laji eli tiukasti suojeltava laji, jonka lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain 49 §:n nojalla.

Liito-oravan elinympäristö on tyypillisesti kuusivaltainen metsä, jossa on kolopuita pesäpaikoiksi sekä haapoja, leppiä ja koivuja ravinnoksi. Liito-orava pesii mielellään tikan tekemässä kolossa, oravan risupesässä tai pöntössä. Liito-orava käyttää keskimäärin 3-8 pesäpaikkaa. Reviirit ovat usein kallioiden juurilla, pienvesien läheisyydessä ja metsärinteillä. Liito-orava suosii myös peltojen reunametsiä, vesistöjen rantametsiä ja pihametsiä. Naaraan reviiri on kooltaan 4-10 ha ja koiraan keskimäärin 60 ha. Liito-orava pystyy lentämään 20-30 metriä leveän puuttoman aukon yli puuston korkeudesta riippuen. Liito-orava on lyhytikäinen, sen keskimääräinen elinikä on 2-3 vuotta.

6.1.1. Kiperin metsäalue

Kiperin alueella on edustavaa liito-oravan elinympäristöä, jossa on useita lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Liito-oravan jätöksiä löytyi keväällä 2013 kaikkiaan yhdeksän puun alta, Alueella havaittiin kolme kolohaapaa, joiden tyvellä oli liito-oravan jätöksiä. Nämä kolopuut ovat luonnonsuojelulain mukaisia liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Yhden kolohaavan tyveltä löytyi vain muutama liito-oravan papana, mutta kahden alla papanoita oli satoja. Alueella oli myös viisi kolopuuta, joiden alta ei löytynyt liito-oravan jätöksiä, mutta jotka soveltuvat liito-oravan lisääntymis- tai levähdyspaikaksi.

Metsän luonnontila on melko hyvä, maasto ja puusto ovat monipuolisia, maapohja rehevää ja metsäluonnon monimuotoisuudelle tärkeää lahoppuuta on melko runsaasti. Lahottajasienistä havaittiin mm. koko maassa harvalukuisena esiintyvä haavanarinakääpä sekä Etelä-Suomessa harvalukuisena tavattava riukukääpä. Liito-oravan elinympäristössä ja sen itäpuolella on lehtokorpea.

6.1.2. Ruonojan metsät

Ruonojan varrella tehtiin liito-oravasta useita jätöslöytöjä, jotka keskittyivät kahdelle alueelle. Alueiden välistä yhteyttä häiritsee avohakkuualue, jossa lähes kaikki puut on kaadettu Ruonojan varrelta. Pohjoisemmasta esiintymästä Kotikummun lähetyiltä löytyi kaksi liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkana toimivaa kolohaapaa sekä kaksi kolohaapaa, joiden alla papanoita ei ollut, mutta jotka soveltuvat liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikaksi. Lisäksi alueelta löytyi jätöksiä kolmentoista muun puun alta. Ruonojan kaakkoisosasta jätöksiä löytyi yhdeksän puun alta, mutta pesäpaikkoja ei löytynyt.

6.1.3. Lohiluoma-Rannankulma

Lohiluomasta Hevossuon lähetyiltä löytyi liito-oravan jätöksiä keväällä 2013 kahdesta paikasta, mutta pesäpaikkoja ei löytynyt. Rannankulmalta liito-oravan jätöksiä löytyi keväällä 2013 neljästä paikasta, mutta pesäpaikkoja ei löytynyt. Molemmat alueet ovat todennäköisesti liito-oravan kulkureittejä.

6.1.4. Maasillan alueen metsät

Maasillantien pohjoispuolen metsästä on aiempi liito-oravahavainto (ELY 2013). Kauttuanmetsän asemakaava-alueelta on löydetty vuonna 2012 liito-oravan papanoita kuusien tyviltä Maasillantien itäpuolen OMT-metsästä sekä puron varrelta. (Vahekoski 2010/2). Kesällä 2013 puron varrelta löytyi liito-oravan jätöksiä kahden puun alta, mutta pesäpaikkoja ei löytynyt. Havaintojen perusteella kyseessä on liito-oravan kulkureitti.

6.1.5. Pyhäjärvi-instituutin ranta

Pyhäjärvi-instituutin rannassa on havaittu tuoreita liito-oravan papanoita kuusien juurilla 3.5.2010 (Hatikka 2013). Keväällä 2013 ei alueella havaittu merkkejä liito-oravasta. Lehdossa on kuitenkin liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikaksi soveltuvia kolopuita ja alue on muutoinkin lajille soveltuvaa elinympäristöä.

6.1.6. Fankkeen metsä

Fankkeen asemakaava-alueelta on liito-oravan papanahavaintoja vuodelta 2010 kahden puun juurelta. Pesäpuita ei ole alueelta löydetty, vaan havainnot on tulkittu liito-oravan kulkureitiksi. (Vahekoski 2010/1).

6.1.7. Ämmälammen ympäristön metsät

Ämmälammen laskupuron varresta on liito-oravahavaintoja vuodelta 1991 (Lampolahti & Lampolahti 1991). Ämmälammen itäpuolella sijaitsevalla lehto-alueella on pesinyt liito-orava ainakin vuosina 2008 ja 2009 (Sandelin 2013). Tämän selvityksen yhteydessä Ämmälammen ympäristön metsistä ei tehty liito-oravahavaintoja. Alueella esiintyy liito-oravan pesäpaikoiksi soveltuvia kolopuita ja levähdyspaikoiksi soveltuvia suuria kuusia. Alueelta on olemassa kulkuyhteydet muihin metsiin.

6.1.8. Linnavuoren alue

Linnavuoren alueelta on aiempi liito-oravahavainto vuodelta 2004 (Hertta 2013). Keväällä 2013 ei alueelta löydetty merkkejä liito-oravasta. Havaintojen perusteella kyseessä on todennäköisesti liito-oravan kulkureitti.

6.1.9. Harolan eteläpuolen metsä

Harolan peltojen eteläpuolelta on tehty havaintoja liito-oravasta vuonna 2012 (Sandelin 2013).

6.2. Lepakot

Lepakot ovat luontodirektiivin liitteen IV(a) lajeja eli tiukasti suojeltavia lajeja. Niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain 49 §:n nojalla. Lepakot ovat luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettuja. Lepakkolajeista ripsisiippa on luokiteltu valtakunnallisesti erittäin uhanalaiseksi lajiksi ja se on myös erityisesti suojeltava laji. Yleisimpiä lepakkolajeja Suomessa ovat pohjanlepakko, vesisiippa, viiksisiiplajit ja korvayökkö. Harvinaisempia ovat ripsisiippa, isolepakko, pikkulepakko, kimolepakko ja vaivaislepakko.

Kesäisin lepakkonaaraat muodostavat lisääntymisyhdyskuntia, joissa ne synnyttävät ja huolehtivat poikasista. Koiraat ovat kesäisin yksin tai pieninä ryhminä. Sopivia päiväpiiloja ovat rakennukset, puunkolot ja muut suojaisat ja lämpimät paikat. Lisääntymisyhdyskunnat hajaantuvat loppukesällä poikasten itsenäistyttyä. Useat lepakkolajit tarvitsevat suojaisia kulkureittejä päiväpiilojen ja saalistusalueitten välillä. Pohjanlepakko ja siipat ylittävät helposti aukeita paikkoja, mutta viiksisiiipoille aukeat ovat kulkueste.

6.2.1. Kiperin ranta-alue

Kiperin asemakaava-alueella rannan tuntumassa olevan kaksikerroksisen punaisen puurakennuksen lähellä on havaittu siippalajeja vanhojen kuusten ympäriltä (Tuikka 2009).

6.2.2. Ruonojan puronvarsi

Fankkeen asemakaava-alueella on havaittu lepakoista viiksisiippa lennossa metsäautotien yllä sekä pohjanlepakko Biolanin kohdalla ja Ruonojan puron ja vanhan tontin kohdalla (Vahekoski 2010/1).

6.2.3. Kauttuanmetsän puronvarsi

Kauttuanmetsän asemakaava-alueella on havaittu viiksisiippa lentämässä puron vartta pitkin ja pohjanlepakoita pohjoisosan pihojen tuntumassa. (Vahekoski 2010/2).

6.2.4. Muut mahdolliset lepakkoalueet

Pohjanlepakot elävät monenlaisissa elinympäristöissä, mutta isoja aukeita ja metsien sisäosia ne välttävät. Saalistusalueet ovat yleensä päiväpiilopaikan lähellä ja ne ovat yleensä melko avoimia, kuten tielinjoja, metsäaukioita yms. Loppukesällä ja syksyllä pohjanlepakot saalistavat erityisesti valaistuilla alueilla kuten katuvalojen loisteessa. (Haukkovaara 1999).

Korvayökköjä tavataan monesti asutuksen läheisyydestä. Yhdyskunnat ovat yleensä rakennuksissa, mutta myös luonnonkoloissa ja pöntöissä. Korvayökön saalistusalue on yleensä melko peitteinen, kooltaan pieni ja lähellä päiväpiilopaikkaa. Korvayököt saalistavat säännöllisesti myös vesistöjen yllä ja joskus myös tielinjojen yllä. (Haukkovaara 1999).

Viiksisiippalajit ovat sidoksissa metsiin. Yhdyskunnat ovat yleensä rakennuksissa, mutta joskus myös kolopuissa ja lepakonpöntöissä. Viiksisiippa saalistaa usein harvoissa lehti- ja havumetsissä, pienillä aukeilla, metsänreunoissa ja metsäteiden yllä. Isoviiksisiippa elää karummassa havupuuvaltaisissa metsissä. Molemmat lajit saalistavat myös puistoissa, pihapiireissä ja joskus vesistöjen yllä. (Haukkovaara 1999).

Vesisiippayhdyskunnat ovat usein kolopuissa, siltarakenteissa tai rannan tuntumassa olevissa rakennuksissa, aina veden äärellä. Vesisiipat saalistavat vesien yllä, mutta joskus niitä voi tavata myös metsäaukioilla ja pihoiissa. (Haukkovaara 1999).

Lepakoiden talvehtimispaikaksi sopii paikka, joka on tasaisen viileä eikä lämpötila laske pakkasen puolelle. Talvehtimispaikan tulee olla myös riittävän kostea ja vedoton. Tunnettuja lepakoiden talvehtimispaikkoja ovat mm. kaivokset, maakellarit ja luolat. (Vihervaara 2003).

Lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja voi esiintyä mm. selvitysalueen rakennuksissa. Selvitysalueella on useita asumattomia rakennuksia, jotka soveltuvat lisääntymispaikaksi tai päivälepopaikaksi. Luonnossa lepakoiden päiväpiilopaikat voivat olla puun koloissa tai halkeamissa.

6.3. Muille tiukasti suojeltaville lajeille soveltuvat elinympäristöt

Selvitysalueella saattaa olla muillekin tiukasti suojeltaville lajeille soveliaita elinympäristöjä. *Viitasammakolle* sopivia elinympäristöjä voi esiintyä esim. Pyhäjärven luhtarannoilla ja Ämmälammilla.

Täplä-, siro- ja lummelampikorentojen elinympäristöjä ovat suojaisat kelluslehtistä vesikasvillisuutta sisältävät vesistöt. Näitä lajeja saattaa esiintyä mm. Ämmälammilla tai Pyhäjärven suojaisissa lahdissa.

Tiukasti suojeltavaa *jättisukeltajaa* saattaa esiintyä Pyhäjärvellä, sillä laji elää melko kirkasvetisissä järvissä. Jättisukeltaja viihtyy avoveden reunoilla tiheän vesikasvillisuuden suojissa sekä suosii sara- ja kortekasvustoisia ranta-alueita.

6.4. Linnusto

Linnustoselvityksessä havaittiin yhteensä 90 lintulajia, joista pääosa voidaan tulkita selvitysalueella pesiviksi linnuiksi ja muutama (lokki)laji kierteleviksi tai ravintoa hakeviksi linnuiksi. Elokuussa havaittiin lisäksi tylli ja keltävästäräkki, jotka olivat alueella syysmuutollaan levähtäviä lajeja. Useimmat havaituista lintulajeista olivat tavallisia ja esiintyivät melko runsaina. Harvinaisuuksia ei selvityksessä havaittu.

6.3.1. Eurajoki

Eurajoki ja sen lähiympäristö on linnustoltaan monimuotoista aluetta. Alueen pesimälinnustossa on havaittu 28 lintulajia vuonna 2001 (Tuominen 2001) ja 37 lintulajia vuonna 2010 (Ahlman 2010). Alueella on havaittu neljä valtakunnallisesti silmälläpidettävää lintulajia; *rantasipi, käenpiika, punavarpuunen* ja *koskikara*. Rantasipiä on tavattu selvitysalueella neljä paria vuonna 2001 ja kahdeksan paria vuonna 2010. Käenpiikoja ja punavarpusia on havaittu kumpaakin kaksi paria vuonna 2010. Talvisin Eurajoen sulapaikoilla on tavattu koskikaraa (Hurme 2013). Muita huomionarvoisia lajeja ovat olleet pensastasku, pensassirkkalintu, satakieli, kultarinta ja kottarainen (Ahlman 2010) sekä ruisrääkkä (Tuominen 2001). Eurajoen linnustossa on tavattu joskus myös valtakunnallisesti äärimmäisen uhanalainen *kuningaskalastaja* (Kauttuan Ruukinpuiston luontopolun esite). Ruisrääkkä on pesinyt vuonna 2001 Talan sillan lähellä olevalla vanhalla korkeahkeinäisellä pellolla (Tuominen 2001). Kesällä 2013 ruisrääkän laulua kuului jokivarresta Käräjämäen lähistöltä.

6.3.2. Pyhäjärvi-instituutin länsipuolen lehto

Pyhäjärvi-instituutin länsipuolella sijaitsevassa lehdossa on aiemmin havaittu mm. pikkutikka, nuolihaukka, harmaapäätikka, kultarinta ja lehtopöllö (Hurme 2013). Kesällä 2013 lehdossa laului myös valtakunnallisesti silmälläpidettävä *sirittäjä*.

6.3.3. Ämmälammen laskupuron lehto

Ämmälammen laskupuron varrella olevan lehdon linnustossa on havaittu mm. varpuspöllö, peukaloinen ja pyy. (Lampolahti & Lampolahti 1991).

6.3.4. Muut uhanalaisten lintujen havaintopaikat

Valtakunnallisesti erittäin uhanalainen *peltosirkku* laului jätevedenpuhdistamon lounaispuolen joutomaalla toukokuun lopulla 2013. Myöhemmin kesällä puhdistamon joutomaa-alueita myllättiin ja peltosirkku katosi paikalta. Peltosirkkua on havaittu myös selvitysalueen pohjoisosan peltoalueilla, joissa on tavattu myös valtakunnallisesti erittäin uhanalainen *viiriäinen* sekä mm. ruisräikkä ja peltopyy. Peltoalueet ovat tärkeitä lintuparviin muutoinaikaisena levähdysalueena.

Valtakunnallisesti silmälläpidettävistä lajeista *metso* havaittiin Topparinkolin metsäalueella, punavarpunen Lohiluomassa, *käenpiika* Sepäntien pohjoispuolen lehdossa, Vesitorinmäellä, Vahosenkulmalla ja Inkimäellä sekä *sirittäjä* Sepäntien pohjoispuolen lehdossa, Kiperin kaatopaikan lähistöllä, Kiperinahteessa, Ämmälammin pohjoispuolella, Savikossa, Inkimäellä, Fankkeen luoteisosassa, Pähkinistöntien alkupään lehdossa, Hevossuolla ja Juhaniston OMaT-lehdossa.

Lentokentän alueella havaittiin kesällä 2013 huomionarvoisista pesimälajeista mm. pikkulepinkäinen, pensastasku ja kangaskiuruja. Muita maininnan arvoisia yksittäisiä havaintoja kesällä 2013 olivat Inkimäessä laulaneet viita-kerttunen ja kultarinta sekä Eurajoen varren peltoalueella sirittänyt pensas-sirkkalintu.

7. ARVOKKAAT LUONTOKOhteet

Luontokohteet on luokiteltu viiteen eri luokkaan; kansainvälisesti arvokkaat kohteet, valtakunnallisesti arvokkaat kohteet, maakunnallisesti ja seudullisesti arvokkaat kohteet, paikallisesti arvokkaat kohteet ja muut luonnon-suojelullisesti arvokkaat kohteet. Kohteiden luokittelussa on käytetty kriteereinä edustavuutta, luonnontilaisuutta, harvinaisuutta, uhanalaisuutta ja luonnon monimuotoisuutta lajitasolla. Näiden lisäksi luokittelussa on

huomioitu kohteen sijainti muun arvokkaan luontokohteen läheisyydessä tai osana ekologista käytävää. Arvokkaat luontokohteet on rajattu liitekartoille.

7.1. Kansainvälisesti arvokkaat kohteet

Kansainvälisesti arvokkaiksi kohteiksi on luokiteltu Euroopan Unionin luonnonsuojelualueverkostoon kuuluvat Natura 2000-alueet.

7.1.1. Harolanlahti ja Pyhäjärvi

Harolanlahden Natura 2000-alue ja Pyhäjärven Natura 2000-alue ovat molemmat luontodirektiivin (Euroopan yhteisön luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annettu neuvoston direktiivi 92/43/ETY) mukaisia alueita sekä lintudirektiivin (luonnonvaraisten lintujen suojelusta annettu neuvoston direktiivi 79/409/ETY) mukaisia alueita.

7.2. Valtakunnallisesti arvokkaat kohteet

Valtakunnallisesti arvokkaiksi kohteiksi on luokiteltu ne elinympäristöt, joissa esiintyy valtakunnallisesti erittäin uhanalaisia tai äärimmäisen uhanalaisia lajeja. Lisäksi valtakunnallisesti arvokkaiksi on luokiteltu Natura 2000-alueiden lähiympäristössä sijaitsevat luonnontilaiset tai luonnontilaisen kaltaiset sekä luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeät elinympäristöt.

7.2.1. Suippusammakonsammalen kasvupaikka

Kauttuan Eurajoella sijaitseva suippusammakonsammaleen kasvupaikka on valtakunnallisesti merkittävä lajiensuojelukohde, sillä lajin kasvupaikkoja tunnetaan Suomesta vain alle kymmenen. Suippusammakonsammal (*Hygroamblystegium tenax*) on valtakunnallisesti erittäin uhanalainen sekä erityisesti suojeltava laji. Se kasvaa yleensä vain hyvälaatuisissa vesissä järvien ja jokien kalkkikallioilla ja kalkkipitoisilla kivillä, usein vesirajassa. (SYKE 2013).

7.2.2. Myllysillan lehto

Myllysillan lehto sijaitsee suippusammakonsammalen (VU) kasvupaikan läheisyydessä. Lehdossa esiintyy valtakunnallisesti äärimmäisen uhanalaista lehtotyyppiä (HeOT). Lehto-alueeseen kuuluvalla niityllä kasvaa valtakunnallisesti uhanalaisia kasvilajeja (keltamatara VU, ketoneilikka NT). Myllysillan lehto on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi kohteeksi jo Satakunnan luonnonsuojeluselityksessä (Hakila 2000) sekä luonnon-suojelullisesti arvokkaaksi Kauttuan asemakaava-alueen luontonselityksessä

(Nuottajärvi 2003).

7.2.3. Pyhäjärvi-instituutin länsipuolen lehto

Pyhäjärvi-instituutin länsipuolella oleva lehtoalue sijaitsee Harolanlahden Natura 2000-alueen välittömässä läheisyydessä. Alueella esiintyy valtakunnallisesti äärimmäisen uhanalaista lehtotyyppiä (HeOT). Alue on tiukasti suojeltavan ja valtakunnallisesti vaarantuneen liito-oravan elinympäristöä. Alueella on tavattu myös äärimmäisen uhanalainen lintulaji (kultasirkku). Alue on kasvistollisesti ja linnustollisesti monipuolinen luontokohte ja tärkeä osa laajempaa luonnonsuojelullisesti merkittävää kokonaisuutta. Alue on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi jo Satakunnan luonnonsuojeluvuorossa (Hakila 2000) ja luonnonsuojelullisesti arvokkaaksi Kauttuan asemakaava-alueen luontoselvityksessä (Nuottajärvi 2003).

7.2.4. Lohiluoman länsirannan lehdot

Lohiluoman länsirannan lehtoalue sijaitsee Harolanlahden Natura 2000-alueen välittömässä läheisyydessä. Alueella esiintyy valtakunnallisesti äärimmäisen uhanalaista (HeOT), erittäin uhanalaista (VRT) ja vaarantunutta luontotyyppiä (suurruoholehto). Alueella kasvaa myös runsaasti huomionarvoista metsälehmusta ja lehto saattaa olla luonnonsuojelullisesti mukainen luontotyyppi. Lehto soveltuu alueella aiemmin havaitun harmaapäätikan elinympäristöksi. Lohiluoman länsirannalla sijaitseva HeOT-lehto on huomioitu luonnonsuojelullisesti arvokkaana Kauttuan asemakaava-alueen luontoselvityksessä (Nuottajärvi 2003).

7.2.5. Juudaanmäki

Juudaanmäen alueella esiintyy valtakunnallisesti äärimmäisen uhanalaista luontotyyppiä (keto) sekä erittäin uhanalaisia luontotyyppisiä (VRT, MeLaT). Alueella kasvaa myös valtakunnallisesti uhanalaisia kasvilajeja (keltamatar VU, kissankäpäle NT, kangasajuruoho NT). Juudaanmäen alue on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi kohteeksi jo Satakunnan luonnonsuojeluvuorossa (Hakila 2000). Kauttuan asemakaava-alueen luontoselvityksessä länsi- ja etelärinteet on luokiteltu luonnonsuojelullisesti arvokkaiksi (Nuottajärvi 2003). Etelärinteellä sijaitseva ns. Museomäen kallio-keto on luokiteltu vuonna 1996 paikallisesti arvokkaaksi perinnemaisemaksi (Jutila ym. 1996).

7.2.6. Pähkinistöntien alkupään lehdot

Pähkinistöntien varren lehdossa esiintyy valtakunnallisesti erittäin uhanalaisia luontotyyppisiä (VRT, MeLaT). Lehdot ovat tärkeä osa Harolan lehtojen ja Kauttuan lehtojen välistä ekologista yhteyttä. Alueen lehdot ovat osa Harolan

lehtoaluetta ympäröiviä metsiä, jotka on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaiksi jo Satakunnan luonnonsuojeluselityksessä (Hakila 2000). Osa lehtoista on luokiteltu luonnonsuojelullisesti arvokkaiksi myös Kauttuan asemakaava-alueen luontonselityksessä (Nuottajärvi 2003).

7.3. Maakunnallisesti arvokkaat kohteet

Maakunnallisesti arvokkaiksi luontokohteiksi on luokiteltu merkittävät valtakunnallisesti vaarantuneiden lajien elinympäristöt ja valtakunnallisesti vaarantuneiden luontotyyppien esiintymät.

7.3.1. Kiperin metsäalue ja saniaislehtokorpi

Kiperin metsäalue on valtakunnallisesti vaarantuneen liito-oravan elinympäristöä. Alueella on kahdeksan lajin lisääntymis- ja levähdyspaikaksi sopivaa kolopuuta. Liito-orava-alueella ja sen itäpuolella esiintyy valtakunnallisesti vaarantunutta luontotyyppiä (saniaislehtokorpi).

7.3.2. Ruonoja ja sen lähimetsät

Ruonoja on osittain luonnontilainen puro. Ruonojan varrella esiintyy valtakunnallisesti vaarantuneen liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja. Alueella esiintyy myös valtakunnallisesti vaarantunutta luontotyyppiä (OMaT) ja silmälläpidettävää luontotyyppiä (AthOT).

7.3.3. Metsolan luonnonsuojelualue

Metsolan luonnonsuojelualueella esiintyy valtakunnallisesti vaarantuneita luontotyyppisiä (lehtokorpi, saniaislehtokorpi) ja silmälläpidettävää luontotyyppiä (keski-ikäinen kuusivaltainen kangasmetsä). Alue on luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi jo Satakunnan luonnonsuojeluselityksessä (Hakila 2000).

7.3.4. Käräjämäki

Käräjämäellä esiintyy hieman äärimmäisen uhanalaisia luontotyyppisiä (keto, tuore niitty) ja valtakunnallisesti uhanalaisia kasvilajeja (keltamatara VU, kangasajuruoho NT, ketoneilikka NT). Käräjämäki on kokonaisuudessaan arvokas luontokohde, jossa esiintyy mäki-alueella lehtomaista mäntykangasta (OMT) sekä pienialaisesti valtakunnallisesti vaarantuneeksi luokiteltua OMaT-lehtoa. Puustoa hallitsevat isot männyt ja pensaskerrossa on runsaasti katajia. Valtalajeja ovat mustikka, kielo ja metsälauha, lisäksi esiintyy mm. metsätähteä, kalliokielloa, kevätpiippoa, puolukkaa, sarjakeltanoa, kulta-

piiskua, metsäorvokkia, metsäkastikkaa, oravanmarjaa, kissankelloa ja ukkomansikkaa. Huomionarvoinen pesimälintu alueella on kottarainen.

Kärjämäki on luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi kohteeksi jo Satakunnan luonnonsuojeluselvityksessä (Hakila 2000). Alue on merkittävä muinaismuistoalue. Kärjämäki on Suomen tunnetuimpia rautakautisia kalmistoja ja erityisesti alue tunnetaan 12 kehään asennetusta kivistä eli tuomarinympyrästään (Uusi-Seppä 2012).

7.3.5. Harvasen tienvarsi

Harvasen tienvarressa esiintyy valtakunnallisesti äärimmäisen uhanalaista luontotyyppiä (keto), erittäin uhanalaista luontotyyppiä (VRT) sekä vaarantuneita luontotyyppisiä (rhK, OMaT). Alueella on monipuolista keto-, lehto- ja korpikasvillisuutta. Tienvarsikedoilla esiintyy valtakunnallisesti uhanalaisia kasvilajeja (keltamatarata VU, kangasajuruoho NT, kissankäpälä NT, ketonoidanlukko NT). Myös ketojen perhoslajisto on monipuolinen. Harvasen tienvarsi on luokiteltu maakunnallisesti arvokkaaksi kohteeksi Satakunnan luonnonsuojeluselvityksessä (Hakila 2000). Harvasen tienvarsi-keto (0,9 ha) on luokiteltu vuonna 1996 paikallisesti arvokkaaksi perinnetuomaisemaksi (Jutila ym. 1996).

7.3.6. Linnavuoren alue ja eteläpuolen korpi

Linnavuoren itäosan lehtoalueella on lähes luonnontilainen puro. Alueella esiintyy valtakunnallisesti vaarantunutta luontotyyppiä (OMaT) ja silmälläpidettävää luontotyyppiä (AthOT). Linnavuoren niityn reunalla kasvaa valtakunnallisesti vaarantunutta kasvilajia (keltamatarata). Linnavuoren eteläpuolella sijaitsevassa korvessa esiintyy valtakunnallisesti vaarantuneita luontotyyppisiä (ruohokorpi, saniaislehtokorpi). Molemmat alueet ovat osa Harolan lehto-alueita ympäröiviä metsiä, jotka on luokiteltu Satakunnan luonnonsuojeluselvityksessä valtakunnallisesti arvokkaaksi (Hakila 2000).

7.3.7. Vohlasen lehdot

Vohlasen lehdossa esiintyy valtakunnallisesti vaarantunutta luontotyyppiä (OMaT). Lehdot ovat tärkeä osa Harolan lehtojen ja Kauttuan lehtojen välistä ekologista yhteyttä. Vohlasen lehdot ovat osa Harolan lehtoaluetta ympäröiviä metsiä, jotka on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaiksi Satakunnan luonnonsuojeluselvityksessä (Hakila 2000).

7.3.8. Ämmälammen laskupuron lehto

Ämmälammen laskupuron lehto sijaitsee Harolanlahden Natura 2000-alueen välittömässä läheisyydessä. Alue on sopivaa elinympäristöä valtakunnallisesti

vaarantuneelle liito-oravalle sekä vanhan metsän lintulajistolle (mm. varpuspöllö, peukaloinen). Lehdossa esiintyy valtakunnallisesti silmälläpidettävää luontotyyppiä (AthOT). Lehtoalue on luonnontilainen ja osa puustosta on vanhaa. Alue on osa Harolan lehtoaluetta ympäröiviä metsiä, jotka on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaiksi Satakunnan luonnonsuojeluvuokselvityksessä (Hakila 2000).

7.3.9. Sepäntien pohjoispuolen rinnelehto

Sepäntien pohjoisreunalla oleva rinnelehto sijaitsee Eurajoen sekä Myllysilan lehdon läheisyydessä. Lehdossa esiintyy pienialaisesti valtakunnallisesti erittäin uhanalaista lehtotyyppiä (HeOT) ja valtakunnallisesti vaarantuneeksi luokiteltua lehtotyyppiä (OMaT). Alue on valtakunnallisesti silmälläpidettävän lintulajin (sirittäjä) elinympäristöä. Lehto sijaitsee Satakunnan luonnonsuojeluvuokselvityksessä valtakunnallisesti arvokkaaksi luokitellulla alueella (Hakila 2000).

7.3.10. Vesitorninmäki

Vesitorninmäellä esiintyy valtakunnallisesti äärimmäisen uhanalaista luontotyyppiä (keto) sekä valtakunnallisesti uhanalaisia kasvilajeja (keltamatara VU, kangasajuruoho NT, kissankäpälä NT). Alue on kokonaisuutena edustava.

7.3.11. Peiniemen lounaispuolen metsäluhdat

Peiniemen lounaispuolella sijaitsevat metsäluhdat sijaitsevat Tapolan luonnonsuojelualueen ja Pyhäjärven Natura 2000-alueen välittömässä läheisyydessä. Alueella esiintyy valtakunnallisesti vaarantunutta luontotyyppiä (tervaleppäluhta). Metsäluhdat sijaitsevat Satakunnan luonnonsuojeluvuokselvityksessä valtakunnallisesti arvokkaaksi luokitellulla alueella (Hakila 2000).

7.3.12. Hiittenkarin lehto

Hiittenkarin lehto sijaitsee Natura 2000-alueen välittömässä läheisyydessä ja alueella esiintyy valtakunnallisesti vaarantunutta luontotyyppiä (OMaT).

7.3.13. Kolakoskenlahden hiekkaranta

Kolakoskenlahden hiekkaranta on valtakunnallisesti vaarantunut luontotyyppi.

7.4. Paikallisesti arvokkaat kohteet

7.4.1. Eurajoki

Eurajoki on keskeinen osa kuntamaisemaa ja luontoa. Joki ja sen lähiympäristö on valtakunnallisesti silmälläpidettävien lintulajien (rantasipi, koski-kara, käenpiika, punavarpuunen) elinympäristöä.

7.4.2. Vahenkylän puronvarsi

Vahenkylän puronvarressa esiintyy pienialaisesti valtakunnallisesti vaarantunutta luontotyyppiä (rhK). Vahenkylän puronvarsilehto on luokiteltu paikallisesti arvokkaaksi kohteeksi (KOM 1988, Hakila 2000). Osa alueesta on perustettu luonnonsuojelualueeksi (Vahenoja).

7.4.3. Kauttuanmetsän alue

Kauttuanmetsän alueella esiintyy pieni valtakunnallisesti vaarantunut luontotyyppi (suurruoholehto) sekä useita valtakunnallisesti silmälläpidettäviä luontotyyppisiä (AthOT, keski-ikäiset kankaat). Kangasmetsät ovat puustoltaan melko vanhoja ja niissä esiintyy monipuolisesti lahoppua. Alueella sijaitseva Vähävaheen puronvarsi on luokiteltu paikallisesti arvokkaaksi jo Satakunnan luonnonsuojeluselityksessä (Hakila 2000)

7.4.4. Kiperin lehdot

Kiperin kaava-alueen lehdossa esiintyy valtakunnallisesti äärimmäisen uhanalaista HeOT-lehtoa, mutta luontotyyppi ei ole selvityksen mukaan luonnontilaista tai sen kaltaista, joten kohde on luokiteltu vain paikallisesti arvokkaaksi. Lehto soveltuu alueella havaitun valtakunnallisesti silmälläpidettävän sirittäjän elinympäristöksi.

Kiperin saniaislehto on valtakunnallisesti silmälläpidettävää luontotyyppiä (FT). Alue on hyvin edustava ja tärkeä osa Kiperin alueen liito-oravan kulku-yhteyttä.

7.4.5. Myllyojanlahden lehdot

Myllyojanlahden lehdot ovat pienialaisia ja erillisiä muista arvokkaista luontokohteista. Lehdoissa esiintyy valtakunnallisesti vaarantunutta luontotyyppiä (OMaT).

7.4.6. Junnilan lähiympäristö

Junnilan lähiympäristössä on luonnontilainen vesilain mukainen lähde. Alueella esiintyy myös valtakunnallisesti silmälläpidettävää luontotyyppiä (keski-ikäinen kuusivaltainen lehtomainen kangas).

7.4.7. Ämmälammin luoteispuolen metsä

Ämmälammin luoteispuolella esiintyy valtakunnallisesti silmälläpidettävää luontotyyppiä (keski-ikäinen kuusivaltainen lehtomainen kangas). Metsä-alueella esiintyy kookkaita haapoja ja melko runsaasti lahoppuuta. Alue on osa Harolan lehtoaluetta ympäröiviä metsiä, jotka on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaiksi Satakunnan luonnonsuojeluselvityksessä (Hakila 2000).

7.4.8. Kananalhön itäpuolen metsä

Kananalhön itäpuolella esiintyy valtakunnallisesti silmälläpidettävää luontotyyppiä (keski-ikäinen kuusivaltainen lehtomainen kangas). Metsäalue on melko luonnontilainen, lehti-puustoa esiintyy runsaasti, puusto on monirakenteista ja lahoppumäärä on suuri. Alue on osa Harolan lehtoaluetta ympäröiviä metsiä, jotka on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaiksi Satakunnan luonnonsuojeluselvityksessä (Hakila 2000).

7.4.9. Kaatopaikan itäpuolen kuusikko

Kyöpelinvuoren kaatopaikan itäpuolella olevassa metsässä esiintyy valtakunnallisesti silmälläpidettävää luontotyyppiä (keski-ikäinen kuusivaltainen lehtomainen kangas).

7.4.10. Fankkeen alueen tienvarsiketo ja lehto

Fankkeen alueella esiintyy pienialaisesti valtakunnallisesti äärimmäisen uhanalaista luontotyyppiä (keto). Alueella kasvaa valtakunnallisesti silmälläpidettäviä kasvilajeja (ketonoidanlukko, kissankäpälä). Fankkeen alueen lehdossa esiintyy silmälläpidettävää luontotyyppiä (AthOT).

7.4.11. Hyväsuon luoteispuolen niitty

Hyväsuon luoteispuolella sijaitseva niitty on monimuotoinen ja siellä kasvaa hieman valtakunnallisesti vaarantunutta kasvilajia (keltamatara).

7.4.12. Lohiluomantien luoteispuolen niitty

Lohiluomantien luoteispuolella sijaitsevalla pienellä niityllä esiintyy valtakunnallisesti äärimmäisen uhanalaista luontotyyppiä (tuore ruohoniitty) sekä valtakunnallisesti vaarantunutta kasvilajia (keltamatara).

7.5. Muut luonnonsuojelullisesti arvokkaat kohteet

Liito-oravan havaintopaikat, joita ei ole voitu osoittaa lajin lisääntymis- ja levähdyspaikoiksi ovat tärkeitä ekologisia kulkuyhteyksiä.

Huomionarvoisia maatalousalueiden luonnon monimuotoisuuskohteita ovat Torkkisen metsäsaareke, Kärmemäen reunavyöhyke, Kesäteatterin ja Linnavuoren reunavyöhyke sekä Eurajoen eteläpuolen LUMO-kohde.

Metsäalueiden luonnon monimuotoisuutta lisääviä kohteita ovat metsälain mukaiset erityisen tärkeät elinympäristöt sekä mm. Ämmälampi ja luhtalaikut, joita tavataan Linnavuoren lounaispuolella ja Harolan länsipuolella.

Luonnonsuojelullisesti arvokkaita kohteita ovat myös alueella havaitut valtakunnallisesti uhanalaisten lintulajien pesimäympäristöt. Myös lentokennän alue on huomionarvoisten lintulajien (pikkulepinkäinen, kangaskuru, pensastasku) pesimäympäristöä.

Kauttuan aseman alue on merkittävä kasvillisuusalue, sillä alueella kasvaa valtakunnallisesti vaarantunutta kasvilajia (keltamatara) sekä mm. mäki-kuismaa, ketotuulenlentoa ja ketomarunaa.

Ratastien luoteispuolella sijaitsevalla polunvarsiniityllä esiintyy valtakunnallisesti uhanalaisia kasvilajeja (keltamatara VU, kangasajuruoho NT, kissankäpälä NT).

8. SUOSITUKSET MAANKÄYTÖLLE

Kaikki arvokkaiksi luokitellut luontokohteet esitetään jätettäväksi rakentamistoimien ulkopuolelle. Osa rakentamisen ulkopuolelle esitetyistä kohteista on merkitty erikseen luonnontilaisina säilytettäväksi. Näillä kohteilla tulisi ylläpitää alueen luonnontilaisuutta.

Tiukasti suojeltavan liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikaksi osoitetut alueet tulee säilyttää luonnonsuojelulain mukaisesti.

Arvokkaiden luontokohteiden välille on esitetty ekologisia käytäviä, joissa on huomioitu myös liito-oravan kulkuyhteyksien säilyminen. Liito-oravan kulkuyhteydeksi suositellaan vähintään 30 metrin levyistä puustoista vyöhykettä.

9. LÄHTEITÄ

Ahlman 2010: Eurajoen linnustoselvitys 2010. Ahlman konsultointi & suunnittelu.

ELY 2013/1: Varsinais-Suomen ELY-keskuksen nettisivut. www.ely-keskus.fi/varsinais-suomi.

ELY 2013/2: Varsinais-Suomen ELY-keskuksen tiedossa olevat uhanalaisten lajien havaintopaikkatiedot. Tiedonanto 8.4.2013, Tapio Saari.

Eura 2013: Euran kunnan kaava-alueiden luontotietoja. www.eura.fi

Hakila, R. 2000: Satakunnan luonnonsuojeluserveys 1995-1998. Kunta-kohtaiset luontokartoitusaineistot. Eura. Liittyy julkaisuun A:249. Satakuntaliitto.

Hatikka 2013: Luontohavainnot. www.hatikka.fi

Haukkovaara, O. 1999: Lepakoiden määrittäminen lennosta. Luonnon Tutkija 1/1999.

Hertta 2013: Uhanalaisten lajien havainnot Eurasta.

Hurme, T. 2013: Luontohavainnot Eurasta. Suullinen tiedonanto.

Huttunen, A. & Pahtamaa, T. 2002: Luontoselvitykset yleis- ja asema-kaavoissa. Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskuksen moniste 24.

Härjämäki, K., Myllyoja, I. & Karhunen, A. 2008: Maatalousalueiden monivaikutteisten kosteikkojen ja luonnon monimuotoisuuden yleissuunnittelu, Pyhäjärviselitys. Lounais-Suomen ympäristökeskuksen raportteja 13/2008.

Innofor Finland Oy 2012: Euran kunnan metsien METSO -inventoinnin loppuraportti.

Jutila, H., Pykälä, J. & Lehtomaa, L. 1996: Satakunnan perinnemaisemat. Suomen ympäristökeskus, Alueelliset ympäristöjulkaisut 14.

Kemppainen, R. & Lehtomaa, L. 2007: Satakunnan perinnebiotooppien hoito-ohjelma. Lounais-Suomen ympäristökeskuksen raportteja 3.

Kirkkala, T. & Ryömä, H. 2010: Eurajoen kasvillisuus selvitys. Pyhäjärvi-instituutti.

KOM 1988: Lehtojensuojelutyöryhmän mietintö. Komiteamietintö 1988:16.

Lampolahti, J. 1996: Keltavuokon kannoilla Satakunnassa. Lutukka 12/1996.

- Lampolahti, J & Lampolahti, J. 1991: Kauttuan Harolan lehtoalueen luontoselvitys. Raportti.
- MH 2002: Harolan lehtojen hoito- ja käyttösuunnitelma. Metsähallitus, Etelä-Suomen luontopalvelut.
- Niemelä, T. 2005: Käävät, puiden sienet. Kasvimuseo ja Ympäristöministeriö.
- Nuottajärvi, M. 2003: Kauttuan asemakaava-alueen luontoselvitys. Suunnittelukeskus Oy.
- PYH 2013: Pyhäjärven rauhoitetut luonnonsuojelualueet. www.sakyla.fi
- Raunio, A., Schulma, A. & Kontula, T. 2008: Suomen luontotyyppien uhanalaisuus – Osa 2. Luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristö 8/2008.
- Sandelin, P. 2013: Luontohavaintoja Eurasta. Suullinen tiedonanto.
- Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J & Nironen, M. 2004: Direktiivilajien huomioon ottaminen hankesuunnittelussa. Suomen ympäristö, sarja 742.
- SL 2013: Satakunnan maakuntakaava. Satakuntaliiton www-sivut.
- SYKE 2013: www.ymparisto.fi
- Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi kaavoituksessa, YVA-menettelyssä ja Natura-arvioinnissa. Suomen ympäristökeskus, Ympäristöopas-sarja 109.
- Toivonen, T. 1994: Eurassa tutkitut suot ja niiden turvevarat. Geologian tutkimuskeskus, turvetutkimusraportti 283.
- Tuikka, N. 2009: Euran kunnan Kiperin alueen luontoselvitys 2009. Raportti. Tmi Luontoselvitys Niina Tuikka.
- Tuominen, H. 2001: Eurajokivarren luontoselvitys. Selvitys. Euran kunta.
- Uusi-Seppä, N. 2012: Satakunnan kulttuuriympäristöt eilen, tänään ja huomenna. Satakunnan museo 2012.
- Vahekoski, M. 2010/1: Fankkeen luontoselvitys 2010. Raportti. Luontopalvelu Kraakku.
- Vahekoski, M. 2010/2: Neitsytmäki. Raportti. Luontopalvelu Kraakku.
- Vihervaara, P. 2003: Pienlepakkojen talvehtimisestä Euroopassa. Luonnon Tutkija 1/2003.